

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเป็งวิทยา
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

THE EARLY CHILDHOOD EDUCATION MANAGEMENT WITH PARENTS'
PARTICIPATION TO SOPPOENG WITTHAYA SCHOOL
IN MAE TAENG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

โชติกา เหมืองอุ่น

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พ.ศ. 2563

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ : การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย : โชติกา เหมืองอุ่น

สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

: รองศาสตราจารย์ ประวิติ พันผาสุข

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระหลัก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยและเพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 45 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ จำนวน 15 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน มีการปฏิบัติ/เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการจัดประสบการณ์ น้อยที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ

2. กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้ ด้านการจัดประสบการณ์ ควรประกอบด้วย กลยุทธ์การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย กลยุทธ์จัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกลยุทธ์การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อม ควรประกอบด้วยกลยุทธ์การสนับสนุนด้านงบประมาณ กลยุทธ์การระดมทรัพยากรในการจัด

สภาพแวดล้อมและปรับปรุงสนามเด็กเล่น สำหรับด้านการติดต่อสื่อสาร ควรประกอบด้วย กลยุทธ์ การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนปิดภาคเรียน กลยุทธ์การสร้าง เครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ส่วนทางด้านการตัดสินใจ ควร ประกอบด้วย กลยุทธ์ ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน กลยุทธ์ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และกลยุทธ์การร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, การศึกษาปฐมวัย, การมีส่วนร่วม, กลยุทธ์

The Title : The Early Childhood Education Management with Parents' Participation to
Soppoeng Witthaya School in Mae Taeng District, Chiang Mai Province

The Author : Chotikar Muangoun

Program : Educational Administration

Independent Study Advisor

: Associate professor Prawat Puenphasook

Chairman

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate the contexts of early childhood education and to propose the strategies to manage early childhood education with parents' participation to Soppoeng Witthaya School in Mae Taeng district, Chiang Mai province. The population comprised 45 individuals, consisting of 15 school administrators, school board members, early childhood teachers and academic teachers, and 30 parents. The research instruments were composed of a questionnaire and a focus-group discussion record. The data were statistically analyzed for frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results are summarized as follows.

1. The contexts of early childhood education management were divided into four aspects with their average actual practices at a moderate level. When each aspect was taken into consideration, parents' participation with the highest mean was communication, followed by environmental management and experience management. The aspect with the lowest mean was decision making.

2. The strategies for participative early childhood education management were summarized as follows. The strategies for experience management should include activities on knowledge about curriculum and instruction, publication of early childhood students' academic work, parents' participation in instructional activities, and lessening teachers' burden in carrying out activities. The strategies for environmental management should include budget support and resource mobilization to improve the environment and the playground. The strategies for

communication should include an invitation for parents to attend meetings before the beginning and the end of a semester, and creation of the parents' network for communication. The strategies for decision making should include actual assessment about students' portfolios, joint planning to express opinions, solve problems and provide recommendations, and joint assessment of operation results in order to examine, revise, follow-up and improve for better learning development.

Keywords: Management, Early Childhood Education, Participation, Strategy

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ประวัติ พื้นผาสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและเสนอแนะรวมทั้งการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอดจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ ยะบุญธง ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนา หมีนแจ่ม อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ดร.อรุณพัชร เมืองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดป่าข่อยใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 นายประสิทธิ์ กุณาอุด ผู้อำนวยการ โรงเรียนสบเปิงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ที่กรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ ตรวจสอบ พิจารณาแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนวัดป่าข่อยใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ตลอดจน ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนวัดท่าข้าม ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนวัดห้วยไร่ ผู้อำนวยการโรงเรียนสบเปิงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือ ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณครอบครัว และนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ ที่ให้กำลังใจในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีคุณค่าประโยชน์อันพึงมี จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพจารย์ตลอดจน ผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าอิสระนี้คงเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดผู้ศึกษาขออภัย ณ ที่นี้

โชติกา เหมืองอุ่น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	๗
ABSTRACT.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญภาพ.....	๙
บทที่	1
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	
พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.....	8
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.....	10
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	16
หลักการบริหารการมีส่วนร่วม.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	22
กลยุทธ์ในการจัดการศึกษา.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ระเบียบการวิจัย.....	41
ประชากร.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการศึกษาศภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่.....	47
ผลการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มเพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ การศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิง วิทยาอำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่.....	57
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	63
อภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ประวัติผู้วิจัย.....	77
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการค้นคว้าอิสระ.....	80

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ค เครื่องมือเพื่อการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่.....	87
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	98
ภาคผนวก จ ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น.....	105
ภาคผนวก ฉ ภาพการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหาร จัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน สบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่.....	107
ภาคผนวก ช ภาพการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหาร จัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิง วิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่.....	108

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	ค่าความน่าเชื่อถือของกลุ่มทดลอง..... 43
4.1	ค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 47
4.2	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่..... 49
4.3	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่..... 50
4.4	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่..... 51
4.5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่..... 53
4.6	ค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่..... 55

๑

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์รวมไปถึงการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้เน้นย้ำการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและการจัดการศึกษาที่จะต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพซึ่งในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 9 (6) ได้กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นหรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพพร้อม ทั้งให้ได้รับการจัดการศึกษาที่มีประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2553, น. 2) หมวดที่ 3 ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาใน มาตรา 18 ให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น ศูนย์การเรียน เช่น สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัดการศึกษาให้กับผู้เรียนโดยการจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุดโดยยึดหลักการพัฒนาผู้เรียน

เป็นสำคัญ พัฒนาตามศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งจัดการเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนตามความเหมาะสม (สุพรรณิ วรณเพ็ชร, 2551, น. 13)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา โดยเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร ความเข้าใจ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม และสังคม (กรมวิชาการ, 2548, น. 10)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 54 วรรคสอง อันมีความว่า ให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ในยุทธศาสตร์ข้อ 4 ด้าน การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม พัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัย ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล พร้อมได้น้อมนำแนวพระราชดำริ พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อันมีใจความสำคัญว่า มุ่งปลูกฝังความดีให้นักเรียนอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดีเป็นเด็กที่มีน้ำใจ รู้จักทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีความสามัคคี รู้จักดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่กัน การรู้จักแยกแยะสิ่งที่ถูกที่ผิด สิ่งที่ดีที่ชั่ว ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร อันมีใจความสำคัญว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรืออุปนิสัยที่มั่นคงเข้มแข็ง อาทิ การสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education) มาขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาให้เกิดเป็นรูปธรรม เมื่อกล่าวถึงหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มีความประสงค์ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย และส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยร่วมกันทำงานอย่าง

เป็นระบบในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป ซึ่งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานของ การอบรมเลี้ยงดูและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและความแตกต่างระหว่างบุคคลภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ พร้อมทั้งมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องรวมถึงได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยและยังสามารถเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม มีทักษะชีวิตพร้อมทั้งปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, น. 4)

เออร์วิน (Erwin, 1976 อ้างถึงใน ปรีดา เฉยฉาวารังกุล, 2550, น. 24) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกัน กล่าวคือ ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานและพัฒนางาน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหา เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนแก้ไข ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดและเป็นส่วนสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของบุตรหลานของตัวเอง และร่วมกันพัฒนาการศึกษาของบุตรหลาน ดังนั้น การจัดการศึกษาไม่ใช่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวที่จะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานของท่านแต่โรงเรียนเปรียบเสมือนตัวเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของบุตรหลานร่วมกัน พร้อมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริม ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก และเมื่อโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ปกครอง จนได้รับความนับถือและไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนยังจะได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองในทุกอย่างและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี (บุญณภัทร เคือนกลาง, 2552, น. 24)

โรงเรียนสบเปิงวิทยาเป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยตามขอบข่ายภารกิจงานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช 2560 โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการประชุมผู้ปกครองแต่ละครั้ง สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากกลุ่มชาติพันธุ์อาจไม่เข้าใจการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยเฉพาะโรงเรียนสบเปิงวิทยา ในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 และระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ม้ง กระเหรี่ยง มูเซอ และคนพื้นเมือง ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ไม่ชัดเจนจึงส่งผลให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนน้อย รวมถึงผู้ปกครองยังไม่เข้าใจการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสบเปิงวิทยาอีกด้วย ดังนั้นจึงเล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมายและภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกันกับผู้ปกครอง สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิก และการสร้างกลยุทธ์ในการจัดการ โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และร่วมมือกันที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สุรพล ธรรมร่มดี, 2553, น. 93)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งการสร้างคุณภาพของผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ แก่ผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาในโรงเรียนสบเปิงวิทยาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้
2. ผู้บริหาร โรงเรียนสบเปิงวิทยา และโรงเรียนที่มีบริบทคล้ายคลึงกันสามารถนำผลการวิจัยสู่การวางแผนกลยุทธ์ในการส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยนี้กำหนดขอบเขตที่จะทำการศึกษากิจการการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, น.4) โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัว เข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้ 1. ส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ 2. ส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม 3. ส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร 4. ส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้จำนวน 45 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
2.2 ครูปฐมวัย	จำนวน 2 คน
2.3 ครูฝ่ายวิชาการ	จำนวน 4 คน
2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 8 คน
2.5 ผู้ปกครองของนักเรียน ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 และ 3	จำนวน 30 คน

3. ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

4. ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิจัยและเก็บข้อมูลระยะเวลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาสำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

การบริหารจัดการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ของการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ด้านการจัดประสบการณ์ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ดังนี้ การเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดการเรียนการสอนตามความความถนัดและโอกาส สนับสนุนและจัดหาแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนร่วมกับครูผู้สอน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะที่โรงเรียนและที่บ้านต้องสอดคล้องกัน เช่น การจัดหาที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย อาหารที่มีคุณภาพ และความปลอดภัยให้แก่เด็กและสนับสนุนกิจกรรม การเรียนการสอนของเด็กในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านการติดต่อสื่อสาร คือ การสื่อสารอย่างหลากหลายจากโรงเรียนไปยังบ้าน เช่น ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม รวมถึงการให้ข้อมูลต่าง ๆ เช่น หลักสูตร การจัดอบรมและกิจกรรมต่าง ๆ ข่าวสารประจำสัปดาห์ ซึ่งจะทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน

ด้านการตัดสินใจ คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเป็นกรรมการเครือข่ายและเป็นกรรมการโครงการต่าง ๆ เพื่อร่วมตัดสินใจรวมถึงการเข้าร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การวางแผน หรือ กระบวนการอันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ปกครองของนักเรียน หมายถึง พ่อแม่หรือผู้อุปการะที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูอบรมสั่งสอนแก่นักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 และชั้นปฐมวัยปีที่ 3 ของโรงเรียนสบเปิงวิทยา ในที่นี้ถือว่านักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

สภาพการมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสบเปิงวิทยา ได้เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติจริง ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมแก้ไข ประเมินผลและรับผลในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนร่วมคิด คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การให้ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ส่วนร่วมตัดสินใจ คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในด้านการจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การติดต่อสื่อสาร

ส่วนร่วมปฏิบัติ คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในเรื่องต่าง ๆ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสม อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน

ส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือประสานงานร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้องป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน และร่วมแก้ไขปัญหานักเรียนร่วมกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสาร จากตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากสถาบันต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางศึกษาคำเนิงานวิจัย ในหัวข้อ

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
3. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
5. หลักการบริหารการมีส่วนร่วม
6. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
7. กลยุทธ์ในการจัดการศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

ในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการศึกษา ดังนั้นเมื่อกล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของผู้เรียน พร้อมทั้งบูรณาการความรู้ ทักษะและเทคนิคด้านต่าง ๆ เข้ามาจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนั้น ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต้องส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ

สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ และมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในหมวดที่ 1 บททั่วไป มาตรา 9 (6) ได้กำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยความร่วมมือกันและการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการเหมาะสมตามวัย เพื่อเป็นรากฐานคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2553, น. 2) หมวดที่ 3 ระบบการศึกษา ในมาตรา 18 ได้กล่าวไว้ว่าให้สถานศึกษาจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้กับเยาวชนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ดังนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ เด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนเช่น โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นศูนย์การเรียนรู้ เช่น สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัดการศึกษา (สุพรรณิ วรรณเพชร, 2551, น. 13)

การพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาไปพร้อม ๆ กันในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เด็กจะได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานและการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา จึงมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 โดยให้รัฐบาลได้สนับสนุนส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้นรวมถึงการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องหันหน้าเข้าหากัน เพื่อทำงานร่วมกัน ร่วมวางแผนในการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมการดูแลเด็กปฐมวัยให้มีศักยภาพ และพัฒนาการที่สมวัย (ดวงพร โดทพ, 2556, น. 4)

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยกำหนดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและร่วมกันวางแผนอันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามศักยภาพและความเหมาะสมนำไปสู่การเป็นเยาวชนที่ดีของประเทศสืบต่อไป

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ล้วนความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยนำหลักสูตรไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูอย่างเป็นองค์รวม ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็ก บนพื้นฐานที่พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์ ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัยมีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการได้กล่าวไว้ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยและมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมาย 4 ข้อ ดังนี้

- 5.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรงและมีสุขนิสัยที่ดีงาม
- 5.2 สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
- 5.3 มีทักษะชีวิตและการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5.4 มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์มี 4 ด้าน 12 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งเป็นพฤติกรรม หรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัย หรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1.1) น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ 1.2) มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี 1.3) รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 2.1) เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้ 2.2) ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน 2. พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 3.1) แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม 3.2) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว มี 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 4.1) สนใจมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 5.1) ซื่อสัตย์ สุจริต 5.2) มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน 5.3) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 5.4) มีความรับผิดชอบ 3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 6.1) ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน 6.2) มีวินัยในตนเอง 6.3) ประหยัดและพอเพียง มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทยมี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 7.1) ตูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 7.2) มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 8.1) ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล 8.2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 8.3) ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐานคือ มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 9.1) สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ 9.2) อ่านเขียนภาพและ สัญลักษณ์ได้ มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 10.1) มีความสามารถในการคิดรวบยอด 10.2) มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล 10.3) มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจมาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 11.1) ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 11.2) แสดงท่าทางการเคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 12.1) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ 12.2) มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ การจัดเวลาเรียน กำหนดเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 180 วันต่อ 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 5 ชั่วโมง ให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาส่วนสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประสพการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการเน้นการประเมินอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมตามปกติในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานเด็กเป็นรายบุคคล ที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสพการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใดรวมถึงการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560, น. 1 - 40)

สรุปได้ว่า การจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 การศึกษาปฐมวัยเป็น การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตาม ศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความ เข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็ก พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มุ่ง พัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมี คุณภาพและต่อเนื่อง มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทกับการพัฒนาเด็ก เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัวยุ สังคมและ ประเทศชาติจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้นั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องเห็นคุณค่า และความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุน การจัดการศึกษา โดยทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเป็นระบบในการวางแผน ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อไปใช้เป็นเข็มทิศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย ให้ทัดเทียมการแข่งขันในเวทีโลกได้ในอนาคต

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ในสังคมปัจจุบัน ความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคม ซึ่งพ่อแม่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้พ่อแม่ ต้องส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็กเร็วขึ้นกว่าเดิม การจัดสถานรับเลี้ยงเด็กหรือ โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยแก้ปัญหาของสังคม เป็นการแบ่งเบาภาระพ่อแม่ และยังมีส่วนช่วย ในการพัฒนาเด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมกับเด็ก

กระทรวงศึกษาธิการ (2556, น. 5) ได้กล่าวถึง หลักการของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาเด็ก เริ่มจากการพัฒนาด้านร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ กระตุ้นให้ สมองได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และเต็มตามศักยภาพ พัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นผู้มี ความรู้ลึกที่ติดตัวตนเอง
2. หลักการจัดประสบการณ์ ยึดเด็กเป็นสำคัญโดยจัดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ เอื้ออาทร จัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย โดยการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นคนไทยความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงามเคารพนับถือ และกตัญญูทวดที่ต่อบิดามารดา มีชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมจิตใจ

4. หลักความร่วมมือ โดยครอบครัวชุมชน และสถานศึกษารวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย

5. หลักแห่งความสอดคล้องอุดมการณ์ และมาตรฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

สรุปได้ว่า หลักการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ จัดการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ และจัดการเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย สร้างเสริมความเป็นไทย มีวัฒนธรรมอันดีงามกตัญญูทวดที่ต่อบิดามารดา มีชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ ครอบครัวชุมชนและสถานศึกษารวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกัน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต ซึ่งพัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกันซึ่งแต่ละลำดับขั้นตอนอาจแตกต่างกันได้ ขั้นตอนแรก ๆ จะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไปพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกาย อธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจและสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับการรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่นเห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและพัฒนาประสาทสัมผัสทั้งห้าในขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วยการเล่นจะช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่นปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็กและเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง พร้อมทั้งยังเกิดทักษะชีวิตอีกด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ นั่นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ 5 ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อโดยในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากมีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย

4. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่ป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจ และเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็ก ฉะนั้นสื่อจะต้องมีความหลากหลาย เช่น สื่อจากของจริง สื่อจากธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์ตามลำดับ

5. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดกและความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนการจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาในระดับก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุนันท์ ชันทะสิทธิ์, 2552, น. 10)

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู ด้วยความรักและการดูแลเอาใจใส่ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างเด็กกับครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553, น. 29)

สรุปได้ว่า แนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยถือว่าการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กผ่านการเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ดัดแปลงให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความร่วมมือของครอบครัวชุมชน และสถานศึกษารวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้มีความเหมาะสมกับวัยปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นคนไทยความเป็นชาติไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงามเคารพนับถือ และกตัญญูทศวิถีต่อบิดามารดา มีชาติศาสนาพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจ

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันออกไปในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของบุคคลหลายๆ คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผน การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลเพื่อให้งานบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้สึกร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมกันแก้ปัญหา (ถวิล เกษสุพรรณ, 2552, น. 14)

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผิดชอบเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อการศึกษา (เรืองยศ เวียงนันท, 2553, น. 9)

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมว่าการเกี่ยวข้องด้านจิตใจ และอารมณ์เปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดริเริ่มตัดสินใจ ปฏิบัติรับผิดชอบ แก้ปัญหา การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาความสามารถควบคุมทรัพยากร การร่วมกิจกรรมตามหลักประชาธิปไตยตลอดจนการให้อำนาจการเข้าไปมีหน้าที่รับผิดชอบ (กิตติ กรทอง, 2552, น. 47)

ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มคนได้ปฏิบัติงานร่วมกัน มีเป้าหมาย และมีวัตถุประสงค์ร่วมกันที่ชัดเจนและเห็นพ้องต้องกัน เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับรู้และมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย เปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นให้

เหตุผลได้อย่างอิสระ เกิดการร่วมมือ และมีวิธีการดำเนินงานที่ดี มีการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง (นิรุฒ คีตพิณ, 2552, น. 28)

ลักษณะการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกได้หลายลักษณะหรือหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ในการในการแบ่งว่าจะใช้เกณฑ์อะไร จากลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าวมา พอประมวลได้ว่าลักษณะการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ (เรืองยศ เวียงนนท์, 2553, น. 15-16) ดังนี้

1. การร่วมรับรู้ เป็นการมีส่วนร่วมรับรู้รับทราบการดำเนินงานของหน่วยงาน สถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติเป็นการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษาตามที่กำหนด
3. การร่วมวางแผนเป็นกรณีส่วนร่วมในการตัดสินใจในขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนด ปัญหาการวางแผน การดำเนินงานตามแผน
4. การร่วมประเมินผลและแก้ไขปัญหาซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนตามรูปแบบของ (Epstein) และ (Janson 6) ลักษณะ ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (วิวรรณ สารกิจปรีชา, 2553, น. 4-7) ดังนี้

1. การดูแลเลี้ยงดูเด็กของครอบครัว (Parenting) คือ ภาระหน้าที่พื้นฐานของผู้ปกครองที่จะต้องจัดให้เด็ก เช่น การจัดหาที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัยอาหารที่มีคุณภาพ และความปลอดภัยให้เด็ก นอกจากนั้นผู้ปกครองควรจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กอย่างเหมาะสมกับวัย โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ
2. การสื่อสาร (Communication) หน้าที่รับผิดชอบขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่มีวิธีการสื่อสารอย่างหลากหลายจากสถานศึกษาไปยังบ้าน เช่น ข่าวสาร จดหมาย (Email) สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม โทรศัพท์ รวมถึงการให้ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านช่องทางอื่น ๆ ที่สามารถสื่อสารให้ผู้ปกครองได้รับรู้ รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลของสถานศึกษา
3. อาสาสมัคร (Volunteerring) คือ การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครสละเวลาและนำความเชี่ยวชาญหรือความสามารถต่าง ๆ เข้ามาช่วยในกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาคู บุคลากร พัฒนาสถานศึกษา พัฒนาหรือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมได้หลายรูปแบบหลายกิจกรรม เช่น จัดให้มีผู้ปกครองเครือข่ายเพื่อการติดต่อสื่อสารเชื่อม

สัมพันธ์ระหว่างปกครองตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและร่วมกันจัดหรือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาเด็ก

4. การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) คือ ผู้ปกครองช่วยเด็ก ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการเล่น ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนและที่บ้าน ทำให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ได้รับการเรียนรู้ในแง่มุมรายละเอียดที่ต่างกันและตั้งเป้าหมายทางการศึกษาให้แก่เด็ก

5. การตัดสินใจ (Decision – Making) คือ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในองค์กรผู้ปกครอง เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา หรือ สมาคมผู้ปกครอง และการตัดสินใจในนโยบาย ภาวะผู้นำ และการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจของสถานศึกษา

6. การให้ความร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with Community) เป็นการที่ผู้ปกครองส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนกับทรัพยากร และการบริการของชุมชน สถานศึกษาหาและผสมผสานทรัพยากรและการบริการจากชุมชนในการเสริมสร้างโปรแกรมของสถานศึกษา การดำเนินการของผู้ปกครองและการพัฒนานักเรียน ผู้ปกครองสามารถใช้ทรัพยากรและบริการของชุมชนเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการเรียนรู้เด็กได้เสมอเมื่อมีโอกาส

การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นซึ่งอาจจะเป็นคนภายในหรือภายนอกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการศึกษา (เมตต์ เมตตากาญ์จิต, 2553, น. 49)

การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนางานด้านต่าง ๆ ร่วมคิดตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาพร้อมกันการใช้วิทยากรที่เหมาะสมและมีความเชี่ยวชาญให้การสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (Ervin, 1976, อ้างถึงใน ปรีดา เฉยฉาวารังกุล, 2550, น. 138)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย และส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข พร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกันเอง ผู้ปกครองและโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและร่วมกันจัดหรือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาเด็ก จัดกิจกรรมร่วมกับเด็กเพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ ของเด็กที่

โรงเรียนและที่บ้าน ทำให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เด็กได้เสมอเมื่อมีโอกาส

หลักการบริหารการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยให้คำนิยามความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มองเห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสามารถที่แตกต่างกันโดยนำความสามารถของแต่ละบุคคลมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าภายใต้บริบทของสถานศึกษานั้น ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานมีศักยภาพทางการบริหารเป็นทวิคูณและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 2)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการดำเนินงานที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือได้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน แก้ไขปัญหา ปรับปรุง และดำเนินงานในเรื่องที่สำคัญต่าง ๆ ต่อการบริหารหน่วยงานทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2555, น. 209-211)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมตามความเหมาะสมตั้งแต่ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ไข ปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงานและรางวัลที่เกิดจากการร่วมกันปฏิบัติงาน หรือรับข้อตำหนิที่เกิดขึ้น นั่นคือร่วมทั้งคิดและชอบ (ประภาพรณ รักเลี้ยง, 2556, น. 123)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะการบริหารที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น (Yukl, 1981, อ้างถึงใน สุพรรณนิกุลโสภิต, 2554, น. 208-209)

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิค ขบา 5 กลีบ มาเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน (ทิพวรรณ เสนอจันทร์ดิษฐ์, 2553, น. 36) ดังนี้ กลีบที่ 1 R (Review) คือ การร่วมกันทบทวนศึกษาผลการจัดการศึกษาจากข้อมูลสารสนเทศเดิม ข้อมูลเชิงประจักษ์ ทบทวนบริบทของสถานศึกษา เมื่อพบปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ หากพบว่าดีเหมาะสมอยู่แล้วจึงสานต่อหากพบว่ามีส่วนที่ยังบกพร่องจึงปรับปรุงแก้ไข หรือคิดใหม่ทำใหม่

กลีบที่ 2 A (Appreciative Inquiry) คือ การร่วมเสริมสร้างพลังบวกและการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการสานสัมพันธ์เสริมสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องในการร่วมคิดร่วมพัฒนาการศึกษา

กลีบที่ 3 V (Vision/Share Vision) คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา วิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ เพราะวิสัยทัศน์เป็นความฝันและเป็นตัวกำหนดแนวทางในการบริหารงาน หากเราร่วมกันคิดดี ปฏิบัติดีเพื่อให้ฝันเป็นจริงและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งครูและบุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีพลังแล้ว เชื่อได้ว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้วยความสุขแน่นอน

กลีบที่ 4 O (Opportunity) คือ การร่วมกันสร้างโอกาสสร้างทุก ๆ สถานการณ์ให้เป็นโอกาส แม้สถานการณ์นั้นจะเป็นวิกฤตก็ตาม ไม่นำเอาวิกฤตและความขาดแคลนมาเป็นข้ออ้างหรืออุปสรรคในการทำงานร่วมแรงร่วมใจ ร่วมลงมือดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน บุคลากร สถานศึกษา และชุมชน

กลีบที่ 5 R (Result) คือ การร่วมกันมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพราะผลสัมฤทธิ์เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารหรือการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังมากที่สุด คือ คุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพของการจัดการศึกษา การให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ใด ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ยากยิ่ง ดังนั้นจึงได้คิดวางแผนร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ อีกทั้งร่วมกันประเมินผลกิจกรรมตลอดจนร่วมกันปรับปรุงแก้ไข

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีข้อดีไว้ (จันทร์านิ สงวนนาม, 2553, น. 168) ดังนี้ 1) ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร 2) ลดความขัดแย้งในการทำงานเพิ่มความเชื่อมั่นและความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น 3) สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 4) ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี 5) สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร 6) ลดค่าใช้จ่ายใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด 7) ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 8) ช่วยให้พนักงานรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์ 6 ประการ (ประภาพรธรรม รักเลี้ยง, 2556, น. 123) ดังนี้ 1) การยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากการที่บุคคลมีส่วนร่วมในการวางแผนการเปลี่ยนแปลง บุคคลจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น 2) ช่วยให้การวางแผน และการตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพมากขึ้น 3) ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดความผูกพันงานต่อองค์กร 4) ช่วยให้เกิดการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ 5) ผู้ร่วมงานเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากซึ่งกันและกัน 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ มีความราบรื่นมากขึ้น

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลาย รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้งความรู้และประสบการณ์ 2) ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดย มิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้ 3) เป็นการขจัดปัญหาให้การดำเนินนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากหรือน้อยเกินไปซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรม ในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้ 4) ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ 5) การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2556, น. 228)

การยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริการภาครัฐ และส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารภาครัฐ เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารภาครัฐให้ประชาชนได้รับบริการที่ดีและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559, น. 9)

1. มีกลไกหรือรูปแบบและวิธีการทำงานในการสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือทั้งในส่วนกลางเขตพื้นที่ และส่วนภูมิภาค
2. จัดให้มีกระบวนการและช่องทางในการสื่อสารกับประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย
3. ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือในรูปแบบภาคีหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐกับเอกชน (Public – Private Partnership: PPP)
4. เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นเข้ามาแข่งขันในการจัดการศึกษาหรือบริการสาธารณะแทนรัฐ (Contestability)

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การทำงานร่วมกัน ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจรวมถึงกระบวนการทำงานขององค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างเหมาะสม การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทและดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกัน ระดมสมอง ระดมกำลังระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด การที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการศึกษามากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักการและกระบวนการบริหารการศึกษามีแนวคิดในการบริหารภาพรวมของการบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการบริหารสถานศึกษามีความเหมาะสม

การบริหาร คือ ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว

การบริหาร คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

การบริหาร คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

คำว่า “การบริหารการศึกษา” หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีบุคคลหลายฝ่าย ๆ ร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อบุคคล ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

การบริหารการศึกษา คือ การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันของผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของการบริหารการศึกษามีบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ (มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล, 2552, น. 33)

การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการบริหารการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สมเดช สาวันดี, 2553, น. 32)

การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้าส่งเสริมด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ (ณัฐรญา พวงธรรม, 2553, น. 14)

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา คือการใช้ศาสตร์และศิลปะ ทักษะต่าง ๆ ในการทำงานร่วมกัน การส่งเสริมด้านความคิด ด้านการตัดสินใจ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

กระบวนการบริหารมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กระบวนการบริหารจึงเป็นศาสตร์ที่ต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ การเป็นผู้บริหารที่ดี จะต้องทราบถึงงานหรือภารกิจในการบริหารองค์กรและหลักการบริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานผล การสั่งการและควบคุม หน้าที่ในการบริหารเหล่านี้ต่างมีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการบริหารเป็นศาสตร์ที่อาศัยแนวคิดของนักทฤษฎีด้านการบริหาร มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ จะเห็นว่ากระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการ การประเมินผลและการปรับปรุงทั้งสิ้น

กูลิค (Gulick) และ เออร์วิค (Urwick) อ้างถึงใน (รุ่งอรุณ เลื่อนใหญ่, 2553, น. 6) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทางด้านการบริหารต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDC RB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนโครงการหรือกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์กร โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กองหรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization)
3. การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้
4. การอำนวยการ (Directing) เป็นการใช้ศิลปะในการบริหารงานต่าง ๆ การเป็นภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นต้น

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

6. การรายงาน (Reporting) เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย

7. การงบประมาณ (Budgeting) เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

การบริหารสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทย ในปัจจุบันท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการแข่งขันเพื่อสร้างข้อได้เปรียบและความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว รุนแรง ทันสมัย และมีความหลากหลายนั้น ต่างก็ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนบริบท และโครงสร้างการบริหารของการบริหารจัดการศึกษาภายใต้สาระแห่งบทบัญญัติของกฎหมายการศึกษา ที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553” เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษา โดยยึดหลักของการมีเอกภาพเชิงนโยบายหลากหลายในการปฏิบัติ โดยเน้นระบบการกระจายอำนาจ และการยึดหลักการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

สาระสำคัญของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 นั้นได้เสนอแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาที่ทำหลายด้าน จึงเป็นเสมือนกฎหมายปฏิรูปการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่าในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้ ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ คือ ปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องซึ่งกันและกัน ทั้งระบบการปฏิรูปแนวการจัดการศึกษาโดยให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปฏิรูปหลักสูตรและเนื้อหาสาระ วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น และเอกชน โดยเน้นเรื่อง การกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วม ปฏิรูประบบครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการยกระดับ สถานภาพของวิชาชีพครู การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพครูปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา เพื่อระดมทรัพยากรมาเพื่อการศึกษา ปฏิรูประบบประกันคุณภาพการศึกษาและ ปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มุ่งให้มีการผลิตใช้สื่อและเทคโนโลยีในรูปแบบที่หลากหลาย ที่มีคุณภาพ

ขอบข่ายภารกิจของการบริหารและจัดการสถานศึกษาประกอบไปด้วย 4 ด้าน (กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2546, น. 32-73) มีดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

- 2.1 การจัดทำและเสนองบประมาณ
- 2.2 การจัดสรรงบประมาณ
- 2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.5 การบริหารการเงิน
- 2.6 การบริหารบัญชี
- 2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

- 3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 3.2 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 3.4 วินัยและการรักษาวินัย
- 3.5 งานออกจากราชการ

4. ด้านการบริหารทั่วไป

4.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

4.4 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.7 การส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป

4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.10 การรับนักเรียน

4.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

4.14 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.15 การส่งเสริมและสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน

องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น

4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.18 งานบริการสาธารณะ

4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

หลังจากที่ได้มีการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางหรือจากเขตการศึกษาไปยังสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กร และหน่วยงานในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารโดยยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน

ร่วมกันบริหารโรงเรียนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด หัวใจของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การบริหารจัดการตามความต้องการ และจำเป็นของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งมีอำนาจหน้าที่ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมิน โดยมุ่งหวังเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้ได้เสนอขอบข่ายแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2546, น. 117-126) ประกอบด้วย

1. การบริหารที่มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ (Autonomy)

1.1 ด้านวิชาการ

1.2 ด้านงบประมาณ

1.3 ด้านบริหารบุคคล

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

2. การบริหารจัดการที่มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Participation) ในรูปของคณะกรรมการ

3. การบริหารจัดการต้องตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีภารกิจหลัก 4 ด้าน ก็คือ การบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านบุคคล การบริหารด้านงบประมาณ และการบริหารจัดการทั่วไป ซึ่งจะต้องทำงานประสานสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กเล็ก) ของโรงเรียน

สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552-2561) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2560 - 2564) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เป็นหลักสูตรสถานศึกษา (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสบเปิงวิทยา, 2560)

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสบเปิงวิทยา โรงเรียนสบเปิงวิทยาจัดการพัฒนาเด็กอายุ 4 - 6 ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการทางสมองของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ผ่านการเล่น การช่วยเหลือตนเอง มีทักษะในการดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความรัก ความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต และพัฒนาเด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

วิสัยทัศน์ ภายในปีพุทธศักราช 2561 โรงเรียนสบเปิงวิทยา มุ่งเน้นพัฒนาเด็กอายุ 4-6 ปีให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเหมาะสมกับวัย เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ช่วยเหลือตนเอง ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยการประหยัดอดออม โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

เป้าหมาย เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เป็นองค์รวมอย่างสมดุลและมีความสุข ครุมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้กระบวนการวางแผนการปฏิบัติ และการทบทวนมีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างพอเพียงผู้ปกครอง และชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ มีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสารและการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐานประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
  - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
  - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
  - มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
  - มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
  - มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
  - มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
  - มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ
  - มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
  - มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้
  - มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
  - มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตารางกิจกรรมประจำวัน

08.00-08.15 น.	รับเด็ก ตรวจสอบสุขภาพ บันทึกสุขภาพ
08.15-08.30 น.	เคารพธงชาติ และสวดมนต์
08.30-08.40 น.	สนทนาข่าวและเหตุการณ์ อบรมมารยาทไทย
08.40-09.00 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
09.00-09.40 น.	กิจกรรมสร้างสรรค์
09.40-10.00 น.	กิจกรรมเล่นตามมุม/เสรี
10.00-10.10 น.	พัก (อาหารว่างเช้า)
10.10-10.30 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
10.30-11.00 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.00-12.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
12.00-13.30 น.	นอนหลับพักผ่อน
13.30-13.50 น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า
13.50-14.00 น.	พัก (ดื่มนม)
14.00-14.20 น.	กิจกรรมเกมการศึกษา
14.20-14.30 น.	สรุป กลับบ้าน

หลักการจัดประสบการณ์

1. การจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการตามแนวทางโครงการบ้านวิทยาศาสตร์น้อยโดยมี แนวทางการจัดประสบการณ์ดังต่อไปนี้

1.1 การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

1.2 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ผ่านกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์แก่เด็ก

1.3 เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการสังเกต การคิดวิเคราะห์ และการค้นหาคำตอบผ่านกระบวนการทดลองที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงแก่เด็ก

1.4 เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีระเบียบวินัยในการทำงาน ผ่านกระบวนการทดลองที่เป็นขั้นตอนทางวิทยาศาสตร์

1.5 เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการตั้งคำถามจากสิ่งที่พบเห็น และค้นหาคำตอบจากการทดลองอย่างมีเหตุผล

1.6 เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกกับกิจกรรมการทดลองที่หลากหลายและแปลกใหม่

1.7 เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.8 เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ในอนาคตเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการสังเกต เปรียบเทียบและรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล

การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 4 – 6 ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านการจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่าง ๆ ของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

1. ปรับปรุงสื่อให้มีความทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไปเหมาะสมกับวัยของเด็ก

2. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ดหรือปิดฝุ่นให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

3. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้วควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อ นั้น โดยบอกชื่อสื่อประโยชน์และวิธีใช้สื่อรวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต

4. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลินแหล่งการเรียนรู้โรงเรียนสเปกวิทย์ได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ ดังนี้

4.1 แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จัดหามาเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจอย่างกระจ่างแก่เด็กโดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ กำนันตำบลสเปกวิทย์ เจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่สาธารณสุขพระสงฆ์ พ่อค้า แม่ค้า เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปกครอง ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย ครู ภารโรง เป็นต้น

4.2 แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ แหล่งข้อมูลหรือแหล่งวิทยากรต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงโลกภายในและโลกภายนอก (Inner World & Outer World) ได้ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กปฐมวัยได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนสเปกวิทย์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องจัดการประสบการณ์ วัดสเปกวิทย์ สถานีอนามัยสเปกวิทย์ สถานีตำรวจ สถานที่ทำการกำนันตำบลสเปกวิทย์องค์การบริหารส่วนตำบลสเปกวิทย์ ร้านค้าในหมู่บ้าน ร้านตัดผมชายหญิง

4.3 สถานที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งความรู้สำคัญต่าง ๆ ที่เด็กให้ความสนใจ ได้แก่ สวนสัตว์เชียงใหม่ พิพิธภัณฑ์แมลงโลก และสิ่งมหัศจรรย์ธรรมชาติ เชียงใหม่ไนท์ซาฟารี เป็นต้น

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 4 – 6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่จัดให้กับเด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการของเด็กและการจดบันทึกคำพูดของเด็กที่ต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการเรียนรู้ผ่านกระบวนการต่าง ๆ ทักษะต่าง ๆ และความก้าวหน้าของพัฒนาการว่ามีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผน แก้ไข และพัฒนาในการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย โดยไม่ควรใช้แบบทดสอบ

สรุปผลการประเมิน โดยการจัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้ในการเสริมสร้างพัฒนาเด็ก วิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับการประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 4 – 6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมของเด็ก การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก การวิเคราะห์เด็กรายบุคคล พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลสารสนเทศโดยจัดเก็บอย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีภารกิจหลัก 4 ด้าน ก็คือ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 9 (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในมาตรา 11 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ในมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนให้ได้รับการศึกษา และมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาและการอบรมเพื่อแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิทยาการต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชนนอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2553, น. 2)

ผู้ปกครองหรือครอบครัว คือ ครูคนแรก ๆ ของเด็กและเด็ก ๆ ก็ได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากที่บ้านโดยไม่ต้องได้รับอิทธิพลหรือได้รับการสอนอย่างเป็นทางการจากสถานศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาแล้วการเรียนรู้จะต้องเชื่อมต่อและเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนั้นต่อเนื่อง

และทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็ก เพราะสามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครอบครัวในการจัดการศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก (วิวรรณ สารกิจปรีชา, 2553, น. 40)

บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ต้องการให้ผู้เรียนมีอนาคตที่ดีและดำเนินในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ (ปรกรณ์ ศรีคนทิพย์, 2553, น. 1-2)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาของบุตรหลานทั้งในโรงเรียนและที่บ้านพร้อมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไป

รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ (ศุภกุลเจริญหล้า, 2554, น. 17) ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยกว่าหรือมีทรัพยากรหรือความรู้ด้อยกว่า เช่น ผู้ปกครองกับผู้ได้ปกครอง ผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ เจ้านายกับลูกจ้าง
2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial Participation) รัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายลงมาว่าต้องการอะไร โดยที่รัฐไม่มีความรู้ความต้องการของชาวบ้าน ดังนั้นการมีส่วนร่วมก็เพียงแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมบางส่วนเท่านั้น เช่น การสำรวจความคิดเห็น การสัมภาษณ์ประชาชน
3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดปัญหา ความต้องการ การวางแผน การตัดสินใจให้แนวทางการแก้ปัญหาและความเท่าเทียมกันของทุกฝ่าย

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการบางท่านแบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้เป็น 3 ลักษณะ (นิลมนี พิทักษ์, 2551, น. 34) ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านการจัดตั้งของประชาชน เช่น กลุ่มเยาวชนเพื่อทำสาธารณประโยชน์แก่ชุมชนหรือกลุ่มพัฒนาหมู่บ้าน

2. การมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect Participation) เป็นการเข้าร่วมโดยเป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้โครงการนั้นสำเร็จ

3. การมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open) โดยผ่านองค์กรที่ไม่มีผู้แทนประชาชน เช่น หน่วยงานหรือสถาบันเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ต้องการให้ผู้เรียนมีอนาคตที่ดีและดำเนินในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและวางรากฐานในอนาคตให้กับบุตรหลานของตนเอง โดยจะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้นเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนั้นต่อเนื่องและทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะสามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครอบครัวในการจัดการศึกษาอาจเข้ามามีบทบาทในด้านของการส่งเสริม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ ร่วมเป็นวิทยากรพิเศษที่มาให้ความรู้ในด้านที่เชี่ยวชาญโดยเฉพาะทำให้เด็กได้เรียนรู้ที่หลากหลายและเพื่อให้บรรลุความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

กลยุทธ์ในการจัดการศึกษา

(ชัยญลักษณ์ หล้าจันทร์, 2551, น. 43) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ดังนี้
กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงาน ที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

กลยุทธ์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูง ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร

กลยุทธ์ หมายถึง ชุดของเป้าหมายและแผนปฏิบัติการ สำหรับแต่ละระดับขององค์กร โดยเฉพาะกลยุทธ์ คือ ชุดของการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรบรรลุผล

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางในการเปรียบเทียบจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารงานแบบองค์รวมที่ต้องมีการศึกษา วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ เพื่อการวางแผนและผลักดันกลยุทธ์ไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้บริหารจะต้องรวบรวมข้อมูลที่ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบ และมีหลักการมีขั้นตอนการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจใน

การสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสม ต้องวางแผนงานในการดำเนินงานและควบคุมการใช้กลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร 4 ประการ ดังนี้ 1) เป็นการกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ 3) สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร 4) เป็นการสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (ณัฐพันธ์ เชนนันท์, 2552, น. 20)

การวางแผนกลยุทธ์นั้น เป็นส่วนหนึ่งของ ารบริหารกลยุทธ์ ซึ่งงานบริหารกลยุทธ์นั้น ดูเหมือนง่ายเพราะเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน (สุพานี สุธัญวณิช, 2553, น. 19) ดังนี้

1. กำหนดแผนกลยุทธ์ (Strategy Formulation) เป็นขั้นตอนของการวางแผนสำคัญที่จะเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร เพื่อกำหนดเป้าหมายระยะยาวที่จะบอกทิศทางขององค์กรกลยุทธ์หลักและกลยุทธ์ที่จะใช้ในการแข่งขัน

2. การดำเนินตามแผนกลยุทธ์ (Strategy Implementation) ขั้นตอนนี้จะเน้นการวางแผนดำเนินงานและการนำแผนงานต่าง ๆ นั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผลก็ต้องเตรียมความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ คือ ปัจจัยด้านบุคคล โครงสร้างขององค์กร ระบบงานต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกไปปฏิบัตินั้นบังเกิดผล

3. การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategy Evaluation and Control) จะเป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในแผนกลยุทธ์ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสม

การพัฒนาการจัดการศึกษาโดยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการดำเนินการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ใหม่ที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ด้วยการมีส่วนร่วมของคนในองค์กร ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ในการกำหนดกลยุทธ์โดยใช้เป็นกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นกลยุทธ์ในการจัดการและใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืนตามขั้นตอนเริ่มต้นด้วยขั้นตอนง่าย ๆ (Take a Baby Steps) โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายอภิปรายและสะท้อนผลแลกเปลี่ยนกับคนอื่น ๆ การวางแผนและดำเนินงานด้วยความร่วมมือ (Plan Cooperatively) การกำหนดความคาดหวังในระดับสูง (Set High Expectations) และวิเคราะห์การสอนสืบเสาะหาวิธีการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จสูงสุด ทดสอบข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการสอนหลังจากได้มีการจัดเตรียมต้นแบบที่เป็น การวางแผนระยะยาว (Long-Term) จัดให้มีช่วงเวลาของการชี้แนะโดยเน้นการนำไปใช้ในชั้นเรียน

ให้เวลาสำหรับครูที่มีความยุ่งยากในการสังเกตการณ์ปฏิบัติในชั้นเรียนของครูที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้อย่างประสบผลสำเร็จ เริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ (Start Small) เริ่มต้นจากการใช้กลุ่มเล็ก ๆ ก่อน แล้วค่อยปรับขยายศึกษาและใช้ข้อมูล (Study and Use the Data) ตรวจสอบผลการนำไปใช้และการสะท้อนผลเพื่อนำมากำหนดว่า แผนไหนควรใช้ต่อไป แผนไหนควรปรับปรุงหรือยกเลิกวางแผนเพื่อความสำเร็จ (Plan for Success) เรียนรู้จากอดีต ปรับปรุงหรือปฏิเสธในสิ่งที่ไม่สำเร็จ และทำต่อไปความสำเร็จในอนาคต นำสู่สาธารณะ (Go Public) แผนไหนที่สำเร็จก็จะมีกรณีชวนให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมยกย่องและแลกเปลี่ยนความสำเร็จฝึกฝนร่างกายและหล่อเลี้ยงสมอง (Exercise the Body & Nourish the Brain) จัดกิจกรรมที่ได้มีการเคลื่อนไหวและเตรียมครูที่ทำงานสำเร็จของแต่ละกลุ่ม (วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557, น. 22-30)

สรุปได้ว่า การวางแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติที่จำเป็นและดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ในการจัดการศึกษา การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี รวมไปถึงการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการดำเนินการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ใหม่ที่ส่งผลต่อความเชื่อ ค่านิยมและเจตคติภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ด้วยการมีส่วนร่วมของคณาจารย์ ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาโดยเน้นกระจายอำนาจ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนพร้อมทั้งพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

กรอบการสร้างกลยุทธ์ คือ กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่กำหนดทิศทางในอนาคต โดยต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศและการดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการประเมินสถานภาพ กำหนดทิศทางและการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรโดยอาศัยความร่วมมือของทุกคน เพื่อให้ได้โอกาสและทางเลือกที่ดีที่สุด สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาให้โรงเรียนไปสู่จุดหมายที่วางไว้ในอนาคตได้ (หยดฟ้า ราชฉนิ, 2554, น. 32)

กรอบการสร้างกลยุทธ์ คือ การกำหนดทิศทาง การประเมินองค์การและสภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์ การประเมินผลและการควบคุม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ (บัณฑิต พัดเย็น, 2558, น. 59-60)

สรุปได้ว่า กรอบการสร้างกลยุทธ์ คือ กระบวนการวางแผน การส่งเสริมสนับสนุน การติดตาม การประเมินผลที่ช่วยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลพร้อมทั้งช่วยให้โรงเรียนได้พัฒนานตนเองเพราะการสร้างกรอบกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกวรรณ บุญยะ (2556) ทำวิจัยเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนครสวรรค์” พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาด้านงานบุคลากร ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านงานวิชาการด้านงานอาคารสถานที่ ด้านงานงบประมาณซึ่งจะเห็นว่าแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะลำดับแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) แนวทางด้านงานวิชาการ 2) ด้านงานบุคลากร 3) ด้านงานอาคารสถานที่ 4) ด้านงานงบประมาณ 5) ด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชนนางสาวรัฐพร โกสยะมาศ (2557) ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนรัฐวิทยา (ตงม้น) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอธัญบุรี” พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนรัฐวิทยา (ตงม้น) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการจัดสภาพแวดล้อมสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรม ตามลำดับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนรัฐวิทยา (ตงม้น) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ศิริบงกช เจริญทอง (2557) ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จะเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม 3) ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน สำหรับการมีส่วนร่วมด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีพบปัญหา คือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และยังพบปัญหาด้านบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่คุณวุฒิไม่ตรงกับลักษณะงานที่ทำ และอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอก ยังไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากการสร้างมานานแล้ว โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทางองค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมทุกกระบวนการ คือ ร่วมรับรู้ ร่วมทำ และร่วมคิด

ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจใน 6 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายเด็กปฐมวัย โดยการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เชิญร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกระตุ้นให้ผู้ปกครองมองเห็นความสำคัญของเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง กับผู้ปกครอง ระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างผู้ปกครองกับองค์การบริหาร ส่วนตำบล

ชัยยุทธ ถนอมวงษ์เกา (2558) ทำวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครู ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

รัตนา อินทะชัย (2559) ทำวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3” พบว่า ปัญหาทางวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการนิเทศภายใน รองลงมา คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน และงานที่มีปัญหาค่ำสุดคือ ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการแนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

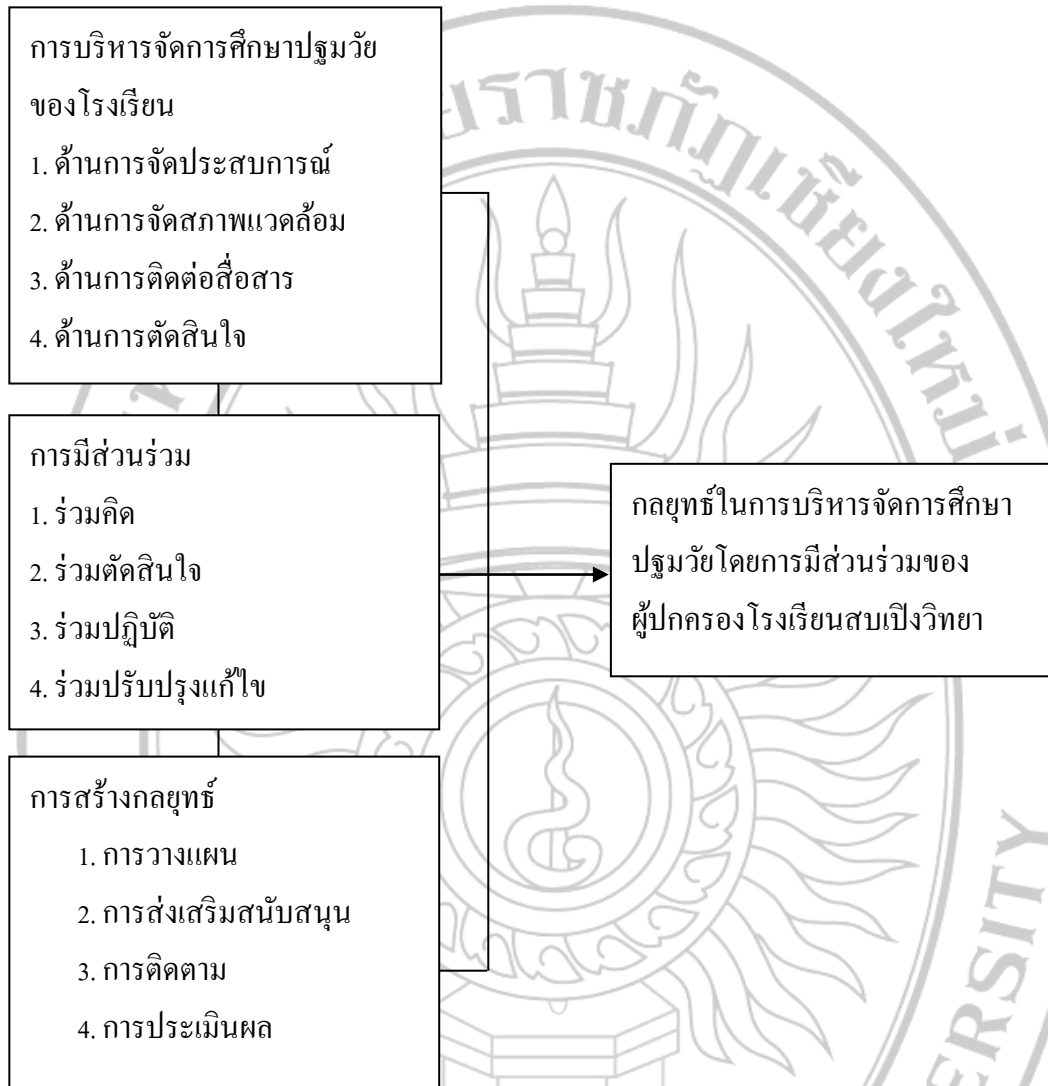
ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี เขต 1” พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอ
แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
ด้านการเลี้ยงดู 2) ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน 3) ด้านอาสาสมัคร 4) ด้านการสื่อสาร และด้าน
การตัดสินใจ 5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในเขตอำเภอแก่งหางแมว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวม
และด้านการเลี้ยงดู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติการมี
ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัด สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ โดยรวมแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ชนมธิดา ขาแก้ว (2560) ทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม
การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคตะวันออก” พบว่า การศึกษา
คุณลักษณะของผู้ปกครองของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออกพบว่า ผู้ปกครองที่
มีอาชีพ ทำงานส่วนตัวร้อยละ 41.41 ส่วนพนักงานเอกชน ร้อยละ 32.12 รับราชการและพนักงาน
รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.47 ตามลำดับ และระดับการศึกษาผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ากว่า
ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 48 ส่วนระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 24
ตามลำดับ การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออกโดยรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก อยู่ในระดับมาก ส่วนการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้
ที่บ้าน การตัดสินใจ การมีส่วนร่วมกับชุมชน และด้านการอาสาสมัครมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ
ปานกลาง

สรุปได้ว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลาย
ด้านเช่น ด้านงานวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านสัมพันธ์กับชุมชน การอบรม
เลี้ยงดูการสื่อสารและ การตัดสินใจ ซึ่งอยู่ในกระบวนการ ร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ
และการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมทุกกระบวนการ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร

มีทั้งหมด 45 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
2. ครูปฐมวัย	จำนวน 2 คน
3. ครูฝ่ายวิชาการ	จำนวน 4 คน
4. คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 8 คน
5. ผู้ปกครองของนักเรียน ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 และ 3	จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ และ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 15 คน แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์กลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับการการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อกำหนดประเด็นต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือ
2. สร้างแบบสอบถามการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษา
3. นำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
4. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสอบถามไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) โดยผู้เชี่ยวชาญมีรายนาม ดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนา หมีนแจ่ม อาจารย์ผู้สอน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

5.2 ดร.อรุณพัชร เมืองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าข่อยใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

5.3 นายประสิทธิ์ กุณาอู๊ด ผู้อำนวยการ โรงเรียนสบเปิงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

6. ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยพบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อเท่ากับ 1.00 และสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ (รายละเอียดดังแสดงผลในภาคผนวก ค และภาคผนวก ง)

7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาครูปฐมวัย ครูวิชาการและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดห้วยไร่ โรงเรียนวัดท่าข้าม และโรงเรียนวัดป่าข่อยใต้ จำนวน 36 คน (กลุ่มทดลอง) ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลจากการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 36 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

โดยที่ α คือ สัมประสิทธิ์แอลฟา

K คือ จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าความน่าเชื่อถือของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง	ค่าความเชื่อมั่น Cronbach's Alpha	จำนวนข้อคำถาม N of Items
โรงเรียนวัดห้วยไร่	0.96	40
โรงเรียนวัดท่าข้าม	0.98	40
โรงเรียนวัดป่าข่อยใต้	0.97	40
รวมทั้งหมด	0.98	40

หมายเหตุ: รายละเอียดดังแสดงผลในภาคผนวก จ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้องอีกครั้ง

9. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์และกำหนดประเด็นทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ
3. สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่
4. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่สมบูรณ์ไปใช้และบันทึกข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามโดยใช้กับ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ จำนวน 15 คน
2. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน เข้าร่วมประชุมในรูปแบบของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้วจัดทำผลสรุปกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม เรื่องการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงประกอบตาราง

$$\text{สูตร ร้อยละ} = \frac{f_i \times 100}{f_N}$$

เมื่อ f_i คือ ความถี่ของข้อมูล
 f_N คือ ความถี่ของข้อมูลทั้งหมด

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงประกอบตาราง

การพิจารณาขอบเขตค่าน้ำหนักของค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ที่ได้จากแบบสอบถามเรื่องการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

$$\text{สูตร} \quad \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ μ คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
 $\sum fx$ คือ ผลคูณระหว่างความถี่กับน้ำหนักของคำตอบ
 N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

$$\text{สูตร} \quad \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ σ คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx^2$ คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของน้ำหนักของคำตอบ

$\Sigma f x$	คือ ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับน้ำหนัก ของคำตอบ
N	คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

การแปลความหมายของข้อมูล กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 35) ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.51 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended) ข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งการนำรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เข้าร่วมในการเก็บข้อมูลและจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน
สบเปิงวิทยา อำเภอมะเณท จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียน
สบเปิงวิทยา อำเภอมะเณท จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป นำเสนอดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	5	66.70
2. หญิง	10	33.30
รวม	15	100.00
อายุ		
1. ต่ำกว่า 31 ปี	1	6.70
2. 31 – 40 ปี	2	13.30
3. 41 – 50 ปี	7	46.70
4. 51 ปี ขึ้นไป	5	33.30
รวม	15	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
1. เกษตรกรรม	0	0.00
2. รับจ้างทั่วไป	2	13.30
3. ค้าขาย/ ประกอบธุรกิจส่วนตัว	5	33.30
4. รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	7	46.70
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)	1	6.70
รวม	15	100.00
ตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	1	6.70
2. ครูฝ่ายวิชาการ	4	26.70
3. ครูปฐมวัย	2	13.30
4. คณะกรรมการสถานศึกษา	8	53.30
รวม	15	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 รองลงมา มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 และช่วงอายุ ต่ำกว่า 31 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ตามลำดับ ส่วนใหญ่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มากที่สุดจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 และรองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 33.30 และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 13.30 อาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ ด้านตำแหน่ง ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมา ครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และครูปฐมวัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
1	ด้านการจัดประสบการณ์	2.60	0.41	ปานกลาง
2	ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	2.86	0.47	ปานกลาง
3	ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.58	0.40	มาก
4	ด้านการตัดสินใจ	1.75	0.55	น้อย
รวมเฉลี่ย		2.70	0.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน มีการปฏิบัติหรือเป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.70$, $\sigma = 0.21$) หากพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.40$) รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($\mu = 2.86$, $\sigma = 0.47$) และด้านการจัดประสบการณ์ ($\mu = 2.60$, $\sigma = 0.41$) น้อยที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ ($\mu = 1.75$, $\sigma = 0.55$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
ด้านการจัดประสบการณ์				
1	สนับสนุนส่งเสริมสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอ	2.67	0.72	ปานกลาง
2	สนับสนุนส่งเสริมให้วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	2.53	0.64	ปานกลาง
3	การมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.33	0.82	น้อย
4	สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2.53	0.74	ปานกลาง
5	สนับสนุนการจัดกิจกรรมวันวิชาการ	3.07	0.70	ปานกลาง
6	สนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีบทบาทในการเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดการเรียนการสอน	2.80	0.68	ปานกลาง
7	สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ กำหนดกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน	2.27	1.03	น้อย
8	สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหาการเรียนร่วมกับครูผู้สอน	2.80	0.86	ปานกลาง
9	ส่วนร่วมให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	3.27	0.96	ปานกลาง
10	ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.80	0.68	น้อย
โดยรวม		2.60	0.41	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่ มีการปฏิบัติ/เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.60$, $\sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อย คือ ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.80$, $\sigma = 0.68$) สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกำหนดกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาการจัดการบริหารศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน ($\mu = 2.27$, $\sigma = 1.03$) และการมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu = 2.33$, $\sigma = 0.82$) เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สนับสนุนส่งเสริมให้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ($\mu = 2.53$, $\sigma = 0.64$) สนับสนุนและจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ($\mu = 2.53$, $\sigma = 0.74$) สนับสนุนส่งเสริมสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอ ($\mu = 2.67$, $\sigma = 0.72$) สนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีบทบาทในการเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 2.80$, $\sigma = 0.68$) สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนร่วมกับครูผู้สอน ($\mu = 2.80$, $\sigma = 0.86$) สนับสนุนการจัดกิจกรรมวันวิชาการ ($\mu = 3.07$, $\sigma = 0.70$) ส่วนร่วมให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ($\mu = 3.27$, $\sigma = 0.96$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติเป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม				
1	สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.27	0.59	ปานกลาง
2	จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียนให้แก่ครู	2.53	0.64	ปานกลาง
3	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมหรือพัฒนาสนามเด็กเล่น เช่น ช่วยสร้างของเล่น ช่วยซ่อมแซมปรับปรุงของเล่น และสถานที่	2.60	0.74	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		จริง		
		μ	σ	
		(N=15)		
4	ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ปรับปรุงภูมิทัศน์อาคารสถานที่	3.07	0.80	ปานกลาง
5	เสนอแนะการใช้แหล่งเรียนรู้/การจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2.87	0.64	ปานกลาง
6	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีห้องน้ำ ห้องเรียน สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมกับนักเรียน	3.60	0.91	มาก
7	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมป้องกันยุงและแมลง	3.00	1.13	ปานกลาง
8	มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วางแผน และหากลยุทธ์ในการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณ โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	1.93	0.88	น้อย
9	มีส่วนร่วมในการบำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยเหมาะสม	3.00	0.76	ปานกลาง
10	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	2.73	0.70	ปานกลาง
โดยรวม		2.86	0.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสวเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการปฏิบัติ/เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.86$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีห้องน้ำห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมกับนักเรียน ($\mu = 3.60$, $\sigma = 0.91$) และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้ของนักเรียน ($\mu = 3.27, \sigma = 0.59$) ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ปรับปรุงภูมิทัศน์ อาคารสถานที่ ($\mu = 3.07, \sigma = 0.80$) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีมั่งคั่ง ป้องกันยุงและแมลง ($\mu = 3.00, \sigma = 1.13$) มีส่วนร่วมในการบำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัยเหมาะสม ($\mu = 3.00, \sigma = 0.76$) เสนอแนะการใช้แหล่งเรียนรู้การจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ($\mu = 2.87, \sigma = 0.64$) ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\mu = 2.73, \sigma = 0.70$) ร่วมจัดสภาพแวดล้อมหรือพัฒนาสนามเด็กเล่น เช่น ช่วยสร้างของเล่น ช่วยซ่อมแซม ปรับปรุงของเล่น และสถานที่ ($\mu = 2.60, \sigma = 0.74$) จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียนให้แก่ครู ($\mu = 2.53, \sigma = 0.64$) และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางวางแผน และหากลยุทธ์ในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\mu = 1.93, \sigma = 0.88$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
ด้านการติดต่อสื่อสาร				
1	การให้บริการข้อมูลข่าวสารและช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เช่น ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม	3.20	1.01	ปานกลาง
2	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.40	0.51	ปานกลาง
3	การรับรู้ข่าวสารของโรงเรียนมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3.47	0.52	ปานกลาง
4	มีการนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองจากการรับรู้ข้อมูลปรับปรุงแก้ไขและรายงานผลให้ทราบ	3.67	0.72	มาก
5	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอก รับทราบ เพื่อจะได้มีผู้เข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้	3.53	0.52	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
6	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้ทราบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน	3.53	0.74	มาก
7	มีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	3.67	0.72	มาก
8	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ วารสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ	3.13	0.74	ปานกลาง
9	การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น	4.27	0.59	มาก
10	มีการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการปฐมนิเทศ	4.00	0.85	มาก
โดยรวม		3.58	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการปฏิบัติ/เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.59$) มีการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการปฐมนิเทศ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.85$) มีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.72$) มีการนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองจากการรับรู้ข้อมูลปรับปรุงแก้ไขและรายงานผลให้ทราบ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 0.72$) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้ทราบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.74$) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคลากรภายนอก รับผิดชอบต่อโรงเรียน เพื่อจะได้มีผู้เข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้ ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.52$) และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การรับรู้ข่าวสารของโรงเรียนมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ($\mu = 3.47$, $\sigma = 0.52$) การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.51$) การให้บริการข้อมูลข่าวสารและช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เช่น ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม ($\mu = 3.20$, $\sigma = 0.01$) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ วารสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ ($\mu = 3.13$, $\sigma = 0.74$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
ด้านการตัดสินใจ				
1	มีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.60	0.63	น้อย
2	มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดการทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.60	0.63	น้อย
3	มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กีฬาสี งานวิชาการ งานวันเด็ก งานประจำปี	2.87	0.92	ปานกลาง
4	กำกับติดตามการดำเนินงานในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแผนของโรงเรียน	1.87	0.74	น้อย
5	เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วม วางแผนการบริหารด้านงบประมาณของโรงเรียน	1.47	0.52	น้อยที่สุด
6	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.60	0.63	น้อย
7	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการเรียนการสอนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.60	0.63	น้อย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง		แปลผล
		μ	σ	
		(N=15)		
ด้านการตัดสินใจ				
8	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการจัดสภาพแวดล้อมระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.67	0.72	น้อย
9	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการติดต่อสื่อสารในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.60	0.63	น้อย
10	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการตัดสินใจระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1.67	0.72	น้อย
โดยรวม		1.75	0.55	น้อย

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีการปฏิบัติ/เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.75$, $\sigma = 0.55$) เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมวางแผนการบริหารด้านงบประมาณของโรงเรียน ($\mu = 1.47$, $\sigma = 0.52$) และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.60$, $\sigma = 0.63$) มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดการทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.60$, $\sigma = 0.63$) ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.60$, $\sigma = 0.63$) ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการเรียนการสอนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.60$, $\sigma = 0.63$) ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการติดต่อสื่อสารในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.60$, $\sigma = 0.63$) ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการจัดสภาพแวดล้อมระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.67$, $\sigma = 0.72$) ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการตัดสินใจระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ($\mu = 1.67$, $\sigma = 0.72$) และกำกับติดตามการดำเนินงานในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแผนของโรงเรียน ($\mu = 1.87$, $\sigma = 0.74$) เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมเป็น

คณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กีฬาสี งานวิชาการ งานวันเด็ก งานประจำปี ($\mu = 2.87, \sigma = 0.92$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะทำแบบสอบถามที่เป็นลักษณะปลายเปิด ถึงสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนควรดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมการจัดการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนมากขึ้น
2. ให้มีการสร้างเครือข่ายของผู้ปกครองทางเทคโนโลยีในระดับปฐมวัยเพื่อเป็นช่องทางสื่อสารของผู้ปกครองกับทางโรงเรียน
3. ให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาต่าง ๆ ของทางโรงเรียน
4. ผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นและช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการจัดการเรียนรู้อุ้ระดับปฐมวัยให้มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การสนทนากลุ่มการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการจัดกลุ่มผู้ปกครอง ทั้งหมด 30 คน ออกเป็น 4 กลุ่ม ตามกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มละ 6-8 คน ได้แก่ คนพื้นเมือง กระเหรี่ยง ม้งและมุเซอ ได้ข้อสรุปดังนี้ กลุ่มผู้ปกครองคนพื้นเมือง ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองไม่ได้ติดตามข้อมูลข่าวสาร รวมถึงผู้ปกครองไม่เข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาอย่างแท้จริง จึงไม่มีความรู้ เพราะคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะออกไปทำงานนอกบ้าน นักเรียนจะใช้ชีวิตอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยายและโรงเรียนมากกว่า ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของทางโรงเรียนน้อยโรงเรียน

ไม่ได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ การเผยแพร่ผลงานของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง ส่วนมากจะจัดกิจกรรมร่วมกับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา งานปฐมวัยจึงไม่ชัดเจนหรือโดดเด่นพอที่จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ ประกอบกับทางโรงเรียนยังไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย กิจกรรมการเรียนการสอนจะอยู่ในชั้นเรียนมากกว่ากิจกรรมภายนอกห้องเรียน ซึ่งตามหลักการแล้วการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้เด็กระดับปฐมวัยมีพัฒนาการได้มากกว่า แต่สภาพของโรงเรียนเองพบปัญหาว่าสนามเด็กเล่นไม่มีความปลอดภัยเนื่องจากมีสภาพที่เก่าและทรุดโทรม ส่วนด้านการติดต่อสื่อสารข้อมูลส่วนใหญ่ นักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดาโดยตรง แต่อาศัยกับ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่แก่ชรา จึงทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองมีน้อย นักเรียนบางคนต้องขึ้นรถโดยสารประจำทางมาโรงเรียน เพราะบ้านอยู่ห่างไกลโรงเรียน เมื่อทางโรงเรียนมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนครูประจำชั้นในระดับชั้นปฐมวัยจะไม่ได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน เพราะระยะทางบ้านของนักเรียนแต่ละชั้นเรียนอยู่ห่างไกลกันและอยู่บนพื้นที่สูงเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การเดินทางลำบากทางโรงเรียนต้องแบ่งสายครูเพื่อเยี่ยมบ้านนักเรียนทำให้การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูในระดับชั้นปฐมวัยไม่ทั่วถึง และทราบปัญหาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ครบถ้วน ส่วนด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัยจึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ความต้องการของผู้ปกครองคนพื้นเมือง ซึ่งอาจนำมาบูรณาการสร้างเป็นกลยุทธ์สำหรับการบริหารจัดการโรงเรียนได้ต่อไป ดังนี้ ด้านพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบและพัฒนาเด็กตามความเหมาะสม พร้อมทั้งอยากให้เด็กสามารถอ่าน ออก เขียน ได้เทียบเท่ากับโรงเรียนของเอกชน โรงเรียนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะระดับชั้นปฐมวัย และมีการประชุมผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง การพานักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ที่หลากหลาย การติดต่อสื่อสารอยากให้เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัวเพราะจะได้รับรู้ข่าวสารโดยตรง เช่น ทางโทรศัพท์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) หรือการประชุมออนไลน์ รวมทั้งการจัดทำข่าวสารความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งควรปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัยมากขึ้น

กลุ่มผู้ปกครองกระเหรี่ยง ให้ความสนใจไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้ปกครองไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา เนื่องจากผู้ปกครองไม่สนใจข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงผู้ปกครองไม่เข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช

2560 และหลักสูตรสถานศึกษา เพราะคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง มีอาชีพทำไร่ทำสวน และอยู่ในพื้นที่ของโครงการหลวง บางคนอาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่แก่ชรา ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของทางโรงเรียนน้อย จึงไม่ได้สังเกตเห็น ความสำคัญของบุตรหลานของตัวเอง รวมถึงทางโรงเรียนไม่ได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ การเผยแพร่ผลงานของนักเรียนในระดับปฐมวัยโดยตรง โรงเรียนยังไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีสภาพแวดล้อมที่ดีแต่พบปัญหาเกี่ยวกับสนามเด็กเล่น ไม่มีความปลอดภัยเนื่องจากมีสภาพที่เก่าและทรุดโทรม ส่วนด้านการติดต่อสื่อสาร ด้วยด้านเวลา ของผู้ปกครองต้องทำงานและพื้นที่การติดต่อสื่อสารยากลำบากเนื่องจากไม่มีสัญญาณ จึงทำให้การ ติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองไม่ดีเท่าที่ควร รวมถึงนักเรียนต้องขึ้นรถโดยสาร ประจำทางมาโรงเรียนเพราะบ้านอยู่ห่างไกลโรงเรียน ผู้ปกครองจะรับข้อมูลข่าวสารผ่านทาง นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทำให้การรับข้อมูลข่าวสารน้อย เมื่อทาง โรงเรียนมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนครูประจำชั้นในระดับชั้นปฐมวัยจะไม่ได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ครบทุกคน เพราะระยะทางบ้านของนักเรียนแต่ละชั้นเรียนอยู่ห่างไกลกันซึ่งอยู่บนพื้นที่สูงเป็น ส่วนใหญ่ทำให้การเดินทางลำบากทางโรงเรียนต้องแบ่งสายคุณครูเพื่อเยี่ยมบ้านนักเรียนทำให้ การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูในระดับชั้นปฐมวัยไม่ทั่วถึง และทราบปัญหาด้านต่าง ๆ ของ นักเรียนได้ ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัยไม่แตกต่างจากกลุ่มผู้ปกครองคนพื้นเมืองจึงไม่กล้า แสดงความคิดเห็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มนี้ เห็นว่าเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบ และพัฒนาเด็กตามความเหมาะสม โรงเรียนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะระดับชั้น ปฐมวัยและมีการประชุมผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง การพานักเรียนไปเรียนรู้นอก สถานທີ່ที่หลากหลาย การติดต่อสื่อสารอยากให้ทางโรงเรียนมีจดหมายถึงผู้ปกครองมากกว่านี้ พร้อมทั้งควรปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัยมากขึ้น

กลุ่มผู้ปกครองมุขอ ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ไม่มีความสนใจเกี่ยวกับ ข่าวสารการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา จึงไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เพราะคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และ หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีลูกหลายคน และสภาพที่ อยู่อาศัยไม่เหมาะสมเท่าที่ควร และเป็นพื้นที่กลุ่มเสี่ยง นักเรียนบางคนอาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่แก่ชราไม่รู้หนังสือ ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนของทางโรงเรียนน้อย

ส่วนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพแวดล้อมที่ดี ด้านการติดต่อสื่อสารจะมีตัวแทนผู้ปกครองกลุ่มมุเซอในระดับชั้นปฐมวัย จะรับข้อมูลข่าวสารจากคุณครูแล้วไปบอกต่อกับผู้ปกครองท่านอื่น นักเรียนมักจะขาดเรียนบ่อย ๆ จึงทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองไม่ดีเท่าที่ควรและไม่ทั่วถึง เนื่องจาก หมู่บ้านมุเซอจะแยกกันเป็นกลุ่ม ๆ อีกทั้งไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในระดับชั้นปฐมวัย เพราะบางคนไม่สามารถอ่านหนังสือออกได้ รวมถึงการใช้ภาษาถิ่น และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมถึงนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัยจะใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารกับเพื่อน ๆ และครู เมื่อทางโรงเรียนมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนครูประจำชั้นในระดับชั้นปฐมวัยจะไม่ได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน เพราะระยะทางบ้านของนักเรียนแต่ละชั้นเรียนอยู่ห่างไกลกันและคนละหมู่บ้าน จึงทำให้การเดินทางลำบากทางโรงเรียนต้องแบ่งสายคุณครูเพื่อเยี่ยมบ้านนักเรียนทำให้การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูในระดับชั้นปฐมวัยไม่ทั่วถึง และทราบปัญหาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ทุกคน ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย จึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มนี้ เห็นว่าเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบและพัฒนาเด็กตามความเหมาะสม พร้อมทั้งอยากให้เด็กสามารถอ่าน ออก เขียนได้ โรงเรียนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะระดับชั้นปฐมวัย และมีการประชุมผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง การพานักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ที่หลากหลาย การติดต่อสื่อสารอยากให้เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัวและผ่านตัวแทนผู้ปกครอง พร้อมทั้งควรปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัยมากขึ้น

กลุ่มผู้ปกครองม้ง ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ผู้ปกครองไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา เพราะผู้ปกครองไม่ได้ติดตามข่าวสาร ผู้ปกครองจึงไม่เข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง ผู้ปกครองมีอาชีพทำไร่ทำสวน แม้ผู้ปกครองบางคนจะมีฐานะดี มีการศึกษาแต่ไม่มีเวลาให้กับการจัดการศึกษาของลูก ๆ รวมถึงทางโรงเรียนไม่ได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ การเผยแพร่ผลงานของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง โรงเรียนยังไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่วนมากกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนจะอยู่ในชั้นเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสภาพแวดล้อมที่ดี ยกเว้นสนามเด็กเล่นที่ไม่มีความปลอดภัยเนื่องจากมีสภาพที่เก่าและทรุดโทรม ด้านการติดต่อสื่อสาร ในกลุ่มผู้ปกครองม้ง จะไม่พบปัญหาเนื่องจากจะมารับบุตรหลานด้วยตนเองและสามารถสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ได้จึงรับรู้ข่าวสารทางโรงเรียนได้ดี เมื่อทางโรงเรียนมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนครูประจำชั้นในระดับชั้นปฐมวัยจะไม่ได้ไปเยี่ยมบ้าน

นักเรียนครบทุกคน เพราะระยะทางบ้านของนักเรียนแต่ละชั้นเรียนอยู่ห่างไกลกันจึงทำให้การเดินทางลำบากทางโรงเรียนต้องแบ่งสายคุณครูเพื่อเยี่ยมบ้านนักเรียนทำให้การสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูในระดับชั้นปฐมวัยไม่ทั่วถึงและทราบปัญหาด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ด้านการตัดสินใจ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ความต้องการของผู้ปกครองกลุ่มนี้เห็นว่าเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบและพัฒนาเด็กตามความเหมาะสม พร้อมทั้งอยากให้เด็กสามารถอ่าน ออก เขียน ได้ เทียบเท่ากับโรงเรียนเอกชน โรงเรียนควรส่งเสริมและจัดกิจกรรมต่าง ๆ เฉพาะระดับชั้นปฐมวัยบ้าง และมีการประชุมผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง การพานักเรียนไปเรียนรู้นอกสถานที่ที่หลากหลาย พร้อมทั้งควรปรับปรุงสนามเด็กเล่นให้ปลอดภัยมากขึ้น

การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มผู้ปกครองได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้หรือจัดทำโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน หรือจัดทำอัตรการเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยให้มากขึ้น ให้โรงเรียนช่วยเสริมในเรื่องของภาษา และการสื่อสารด้านการพูด การเขียน การอ่านเนื่องจากนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจภาษาไทย จัดกิจกรรมการเผยแพร่ผลงานนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัยให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย ควรตรวจสอบอุปกรณ์สนามเด็กเล่นให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัย ให้มีการประชุมผู้ปกครองเฉพาะระดับชั้นปฐมวัย 2 ครั้ง ต่อปีการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ ควรสื่อสารกับผู้ปกครองโดยตรงเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนระดับชั้นปฐมวัยและสร้างตัวแทนผู้ปกครองแต่ละกลุ่มขึ้นมาเพื่อสื่อสารกับครูและโรงเรียน

จากข้อเสนอของผู้ปกครองในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักการการมีส่วนร่วม อันเป็นประเด็นหลักของการวิจัยครั้งนี้ทั้ง 4 ประเด็นคือ การร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์ว่า ข้อเสนอใด อยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการมีส่วนร่วม และมีความสำคัญมากพอที่จะกำหนดเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในภาพรวมได้ แล้วสังเคราะห์เป็นกลยุทธ์เพื่อดำเนินการต่อไปรวมทั้งหมด 10 กลยุทธ์ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการคิด จากการสรุปข้อเสนอของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดเป็นกลยุทธ์ได้ 2 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และกลยุทธ์การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ที่จะช่วยในการบริหาร

จัดการสถานศึกษาใน ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ยังสอดคล้องกับ โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 งาน คือ งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานการบริหารทั่วไปอีกด้วย

2. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ จากการสรุปข้อเสนอของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดเป็นกลยุทธ์ ได้ 2 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการระดมทรัพยากร ในการปรับปรุงสนามเด็กเล่น และกลยุทธ์ การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียน และก่อนปิดภาคเรียน ที่จะช่วยในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์ด้านการ จัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ และยังสอดคล้องกับ โครงสร้าง การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 งานคือ งานบริหารบุคคล งานวิชาการงานงบประมาณและงาน การบริหารทั่วไปอีกด้วย

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ จากการสรุปข้อเสนอของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และกำหนดเป็นกลยุทธ์ ได้ 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียน ในระดับชั้นปฐมวัย กลยุทธ์จัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและกลยุทธ์ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียนกลยุทธ์ ดังกล่าวจะช่วยในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจและยังสอดคล้องกับ โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั้ง 4 งานคือ งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณและงานการบริหารทั่วไป อีกด้วย

4. การมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไข จากการสรุปข้อเสนอของผู้ปกครองผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และกำหนดเป็นกลยุทธ์ ได้ 2 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัด กิจกรรมและกลยุทธ์ ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้นกลยุทธ์ดังกล่าวจะช่วยในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัด ประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสารและด้านการตัดสินใจและ ยังสอดคล้องกับ โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 งานคือ งานบริหารบุคคล งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานการบริหารทั่วไปอีกด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ ประชากร ที่ใช้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 2 และระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 3 รวมทั้งหมด 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ และแบบบันทึกผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอแนะกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 ด้าน มีการปฏิบัติ/เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หากพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร รองลงมา คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการจัดประสบการณ์ น้อยที่สุด คือ ด้านการตัดสินใจ

ผลวิจัยพบว่า ด้านการจัดประสบการณ์ มีการปฏิบัติ/เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ สนับสนุนส่งเสริมให้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก รองลงมา คือ สนับสนุนและจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน รองลงมา คือ สนับสนุนส่งเสริมสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอ รองลงมา คือ สนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีบทบาทในการเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนร่วมกับครูผู้สอน และสนับสนุนการจัดกิจกรรมวันวิชาการ และส่วนร่วมให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อย คือ ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน รองลงมา คือ สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการบริหารศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลวิจัยพบว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มีการปฏิบัติ/เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีห้องน้ำ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมกับนักเรียน และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียนให้แก่ครู รองลงมา คือ ร่วมจัดสภาพแวดล้อมหรือพัฒนาสนามเด็กเล่น เช่น ช่วยสร้างของเล่น ช่วยซ่อมแซมปรับปรุงของเล่น และสถานที่ รองลงมา คือ ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รองลงมา คือ เสนอแนะการใช้แหล่งเรียนรู้จัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการบำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่มั่งคั่งปลอดภัยเหมาะสม รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีมั่งคั่ง ปลอดภัยและแมลง รองลงมา คือ ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ปรับปรุงภูมิทัศน์อาคารสถานที่ รองลงมา คือ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วางแผน หากกลยุทธ์ในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้อเอื้อต่อการเรียนรู้

ผลวิจัยพบว่า ด้านการติดต่อสื่อสาร มีการปฏิบัติ/เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น รองลงมา คือ มีการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการประชุมพิเศษ รองลงมา คือ มีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง รองลงมา คือ มีการนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองจากการรับรู้ข้อมูลปรับปรุงแก้ไขและรายงานผลให้ทราบ รองลงมา คือ

มีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอกได้ทราบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกรับทราบ เพื่อจะได้มีผู้เข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้ และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ วารสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ รองลงมา คือ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร และช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เช่น ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารมีความชัดเจน และเข้าใจง่าย และการรับรู้ข่าวสารของโรงเรียนมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ผลวิจัยพบว่า ด้านการตัดสินใจ มีการปฏิบัติ/เป็นจริง โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วม วางแผนการบริหาร ด้านงบประมาณของโรงเรียน และเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน และมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดการทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน และร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน รองลงมา คือ ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการเรียนการสอนระดับ การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน รองลงมา คือ ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการติดต่อสื่อสาร ในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน รองลงมา คือ ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการจัด สภาพแวดล้อมระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน รองลงมา คือ ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้าน การตัดสินใจระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน รองลงมา คือ กำกับติดตามการดำเนินงานในการ บริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแผนของโรงเรียน เมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กีฬา กีฬา งานวิชาการ งานวันเด็ก งานประจำปี

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน

สบเปิงวิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้

ด้านการจัดประสบการณ์

กลยุทธ์ 1 การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

กลยุทธ์ 2 การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย

กลยุทธ์ 3 การจัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน

กลยุทธ์ 4 การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัดกิจกรรมด้านการจัดสภาพ

แวดล้อม

กลยุทธ์ 5 การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการระดมทรัพยากรในการปรับปรุงสนามเด็กเล่น

ด้านการติดต่อสื่อสาร

กลยุทธ์ 6 การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัยก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนปิดภาคเรียน

กลยุทธ์ 7 การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร

ด้านการตัดสินใจ

กลยุทธ์ 8 ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับเพิ่มประจำตัวนักเรียน

กลยุทธ์ 9 ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

กลยุทธ์ 10 ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิจัยการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเณร จังหวัดเชียงใหม่

1.1 ด้านการจัดประสบการณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย รวมถึงความแตกต่างด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม ฐานะความเป็นอยู่ ผู้ปกครองจึงมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็กโดยตรง รวมทั้งโรงเรียนยังขาดแคลนบุคลากรระดับชั้นปฐมวัย จึงไม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ กิจกรรมการเรียนการสอนจะอยู่ในชั้นเรียนมากกว่ากิจกรรมภายนอกห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ภายนอกยังไม่หลากหลาย ผู้ปกครองกลุ่มคนพื้นเมือง กระเหรี่ยง มูเซอ ม้ง บางส่วนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาและไม่เข้าใจกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 รวมทั้งทางโรงเรียนยังไม่ได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานวิชาการ การเผยแพร่ผลงานของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัยโดยตรง ซึ่งผลการศึกษาข้อนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของภาวันสินี คันสร (2559) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนประภัสสรวิทยา จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเยาวลักษณ์ แก้วโกย (2560) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเตียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่า ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นที่เหมาะสมตามวัย เนื่องจากมีสภาพที่เก่าและทรุดโทรมซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิณา แผ่นทอง (2553) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี ที่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องการควบคุมดูแลอาคารให้เกิดความปลอดภัย เกิดความสะอาดสบาย ความเพียงพอและเหมาะสมแก่การศึกษา ส่งเสริมให้จัดสนามเด็กเล่นให้มีความปลอดภัยและผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฏฐิชา วงศ์คำ (2555) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลจั่ว อำเภอบึง จังหวัดเชียงราย และพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษานองคราญ พรทรัพย์ปัญญา (2555) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอบ้าน จังหวัดเชียงราย และพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

1.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนได้มีการสื่อสาร และแจ้งข้อมูลข่าวสารของทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ แม้จะมีปัญหาบ้างที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ทำให้การสื่อสารอาจจะไม่เข้าใจตรงกัน รวมถึงเด็กนักเรียนบางส่วนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มารดาที่แท้จริง แต่อาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่แก่ชราทำให้การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียน โดยเฉพาะในระดับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของรัตนธิชา ฤชอนันต์วิฑูร (2554) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่าด้านกิจกรรมการสื่อสารสนเทศ การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบุตรหลานจากสมุดสารสัมพันธ์ประจำตัวเด็ก จากการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์แผ่นพับของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจากการจัดกิจกรรมต่าง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) ที่วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอเกาะหมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ในเรื่องการเข้าร่วมประชุมทุกครั้งของผู้ปกครอง และการร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กทุกครั้งเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอักรินทร์ ทองคำแท้ (2560) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ

ปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองได้รับเอกสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียนเป็นประจำเช่นกัน

1.4 ด้านการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เหตุที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือและการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม การสื่อสาร ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของพะนากร มีภูคำ (2553) ที่วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนราษฎร์ดำรงวิทย ที่พบว่าอยู่ในระดับน้อย จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อโรงเรียนเป็น ไปอย่างผิวเผินส่วนใหญ่มักจะเป็นแบบบริจาคเงินตามความจำเป็น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของนวพรรณ เทียมรอด (2558) ที่วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

2. เสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2.1 ด้านการจัดประสบการณ์ คือ กลยุทธ์ 1) การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์ 2) การจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักเรียนในระดับชั้นปฐมวัย กลยุทธ์ 3) จัดกิจกรรมเชิญผู้ปกครองเป็นวิทยากรรวมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์ 4) การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ภาระครูในการจัดกิจกรรม และด้านการจัดสภาพแวดล้อม คือ กลยุทธ์ 5) การสนับสนุนด้านงบประมาณ และการระดมทรัพยากรในการปรับปรุงสนามเด็กเล่นและ ด้านการติดต่อสื่อสาร คือ กลยุทธ์ 6) การเชิญประชุมในระดับชั้นปฐมวัย ก่อนเปิดภาคเรียนและก่อนปิดภาคเรียน กลยุทธ์ 7) การสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและ ด้านการตัดสินใจ คือ กลยุทธ์ 8) ร่วมประเมินนักเรียนตามสภาพจริงเกี่ยวกับแฟ้มประจำตัวนักเรียน กลยุทธ์ 9) ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ กลยุทธ์ 10) ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้น ซึ่งผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของโชติ แยมแสง (2557) ที่วิจัยเรื่องกลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี ได้สรุปว่าจากสภาพการดำเนินงานได้ข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนากลยุทธ์ตามขั้นตอนได้ 8 กลยุทธ์ คือ 1) ปลุกจิตสำนึกในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักภีบาลและส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านปฐมวัย 3) ประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ครอบคลุม ทันสมัยกับกลุ่มเป้าหมาย 4) ปรับระเบียบกฎเกณฑ์ที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ 5) สร้างความมั่นใจและความปลอดภัยในการปฏิบัติงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง และ 8) สร้างวัฒนธรรมที่ดีในการประกันคุณภาพใน

องค์กรและสอดคล้องกับผลการศึกษาของกุลธิดา ภูมั่งพรชัย เทพปัญญา และดร.นรินทร์ สังข์รักษา (2559) ที่วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้สรุปว่า กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอริสา ฐานะกาญจน์และพระมหาสุพจน์- สุมะโร (2560) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรัศมี อำเภอกู่ใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ได้สรุปว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรัศมี มีการตรวจสอบข้อมูลทุกขั้นตอนตลอดจนสถานศึกษาสามารถปรับปรุงได้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานโดยให้หน่วยงานชุมชน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะทำงานของสถานศึกษา ร่วมกันคิดตัดสินใจสนับสนุนส่งเสริมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษากิจกัทร สุขลัม (2561) ที่วิจัยเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดศรีสะเกษ ได้สรุปว่า การวางแผนการกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดศรีสะเกษ ต้องจัดทำวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้น ระยะยาวส่งเสริมให้กระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่บุคลากร การประเมินต้องปฏิบัติตาม ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้รับคะแนนสูงสุดมาเป็นต้นแบบในการจัดทำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดศรีสะเกษเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารระดับการศึกษาปฐมวัยให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. การบริหารจัดการการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งสำหรับสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นการปูพื้นฐานที่จะต้องดำเนินการให้ได้ผลดี โดยเฉพาะในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนชาติพันธุ์ที่มีหลากหลายชนเผ่า ทำให้การสื่อสารเป็นเรื่องที่ยากลำบาก ดังนั้นการสื่อสารต้องสื่อสารผ่านนักเรียน ผู้นำชุมชนและเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อสาร ควรมีการตรวจสอบ (Recheck) ว่าเป็นความเข้าใจที่ตรงกัน ลดความผิดพลาดในการสื่อสารทุกครั้งจะทำให้เกิดผลลัพธ์ ที่ดี

2. โรงเรียนควรมีกิจกรรมที่จะช่วยกระตุ้นความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมวางแผนกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบต่าง ๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้นและจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ กับโรงเรียนมากขึ้น โดยเลือกช่วงการจัดกิจกรรมที่ไม่ทับซ้อนการประกอบภารกิจปกติของผู้ปกครองด้วย

3. การจัดประชุมแต่ละครั้ง บางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ปกครอง เช่น ต้องขาดงาน ขาดรายได้ ดังนั้นทางโรงเรียนอาจต้องใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เข้ามาช่วยผ่านสื่อและเครื่องมือทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาดังกล่าว และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมอันจะเกิดผลดีต่อนักเรียนโดยตรง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การยกระดับผลการเรียนโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วยการศึกษาขั้นตอนวิธีการที่ชัดเจนและการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการนำกลยุทธ์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ไปประยุกต์และทดลองใช้ในโรงเรียน ศึกษาผลการและนำไปใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สำหรับแต่ละระดับปฐมวัยเฉพาะในกลุ่มชาติพันธุ์ของทั้งจังหวัดเชียงใหม่ และของภาคเหนือทั้งหมด เพื่อจะได้นำผลและรูปแบบที่ศึกษาได้นั้นมาเป็นแนวทางกลางสำหรับโรงเรียนในแต่ละพื้นที่ที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่ต่อไป

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ บุญยะ. (2557). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลนครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). พระราชพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). หลักสูตรการจัดการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- กิจภัทร สุขลิม. (2561). การวางแผนกลยุทธ์บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยในจังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา).
- กิตติ กรทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- กุลธิดา ภูมั่ง พรชัย เทพปัญญา และนรินทร์ สังข์รักษา. (2559). กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์.
- จันทร์านิ สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บัณฑิตพอชท์.
- ชนมรัชดา ยาแก้ว. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตพื้นที่ภาคตะวันออก. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต).

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2555). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- โชติ แยมแสง. (2556). กลยุทธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- ณัฏฐิชา วงศ์คำ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลจี่ว อำเภอนาทม จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบล เขต 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งเมฆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นงคราญ พรทรัพย์ปัญญา. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอนาทม จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- นวพรรณ เทียมรอด. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น).
- นิรุติ ดิดพิณ. (2549). การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญฤทธิ์ เดือนกลาง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).

- บัณฑิต พัดเย็น. (2558). การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษาสู่
เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม).
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
พิษณุโลก.
- ปรีดา เจษฎารางกุล. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขต
เทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127
ตอนที่ 45ก.
- พะนากร มีภูคำ. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้าน
ดอนราษฎร์ดำรงวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
นอร์ทกรุงเทพ).
- ภาวันสินี กันสร. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน
ประภัสสรวินทยา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- มนตรีพิทย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประชาชนองค์กรปกครอง.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- เขาวลัษณ์ แก้วโกย. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเตียบ อำเภอกูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- รัฐพร โกสยะมาศ. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ชัยวิทยา (ตงม้น) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอชัยบุรี.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์).

- รัตน์ธิดา ฤชาอนันต์วิวัฒน์. (2554). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา).
- รัตนา อินทะชัย. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก,
ส่วนท้องถิ่นและราชการ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์
เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์).
- รุ่งอรุณ เกื่อนใหญ่. (2553). ศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี).
- เรืองยศ เวียงนนท์. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัด
การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ร้อยเอ็ด เขต. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช).
- โรงเรียนสบเปิงวิทยา. (2560). หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสบเปิงวิทยา. เชียงใหม่: สบเปิง
วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- ว่าที่ร้อยตรี ชัยยุทธ ถนอมวงษ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษากับ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- วิวรรณ สารกิจปรีชา. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับ
พฤติกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน
อนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

- วิณา แผ่นทอง. (2553). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดลพบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- ศิริบงกช เจริญทอง. (2557). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- สมเดช ดาวันดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษารวมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนันท์ ขันทะสิทธิ์. (2552). *การศึกษาการจัดการศึกษารวมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- สุรพล ธรรมมรดี. (2553). *การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวคิดปัญญา นครปฐม: ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- หยดฟ้า ราชมณี. (2554). *การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- อริสา ฐานะกาญจน์ และพระมหาสุพจน์ สุเมโธ. (2560). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลรุ่งรัศมี อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช).

- อักรินทร์ ทองคำแท้. (2560). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2552). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์อุปถัมภ์ราชธานี.
- Ervin, W. (1976). *Participation management Concept theory and implementation*. Atlanta Georgia State University: U.S.
- Yukl, G. A. (1981) *Leadership in Organization*. New York: Prentice-Hill.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น

วัน เดือน ปีเกิด 11 พฤษภาคม 2527

ที่อยู่ปัจจุบัน 79/2 หมู่ที่ 2 ตำบลเหมืองหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
รหัสไปรษณีย์ 54000

ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2549 ครุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ประสบการณ์ทำงาน พ.ศ. 2559 ครูผู้ช่วย
โรงเรียนสบเปิงวิทยา
ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ครู คศ. 1
โรงเรียนสบเปิงวิทยา
ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

-
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนา หมั่นแจ่ม อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. ดร. อรุณพัชร เมืองศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดป่าข่อยใต้ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1
3. นายประสิทธิ์ กุณาอุด ผู้อำนวยการโรงเรียนสบเปิงวิทยา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

ภาคผนวก ข

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการค้นคว้าอิสระ

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตระบุชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนา หมีนแจ่ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ ประวัติ พันผาสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบ และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พูลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.อรุณพัชร เมืองศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง
จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ ประวิติ พันผาสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี
โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจ
และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๔๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๔๙๙

УАВН

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประสิทธิ์ ภูณาคุด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ้น นักศึกษา
ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง
จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ ประวัติ พันผาสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย เห็นว่าท่านเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี
โดยนักศึกษาได้ประสานกับท่านแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจ
และให้ความเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พงษ์วัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

TAJABHA

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ว.๙๓/๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.อรุณพัชร เมืองศรี
ผู้อำนวยการโรงเรียนป่าซอญใต้

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียน สบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ประวัติ พันผาสุข เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อทำวิทยานิพนธ์ โดยกำหนดทดลองใช้เครื่องมือใน ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ส่วน รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

УАВН

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ ๖.๙๙/๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายจักรพงศ์ ท้าวจันทน์
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยไร่

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียน สบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ประวัติ พันมาสุข เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อทำวิทยานิพนธ์ โดยกำหนดทดลองใช้เครื่องมือใน ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ส่วน รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๕๓-๔๔๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๔๔๕๙๙๙

УАВН

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/ ว.๙๓/๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายวิทยา ศรีสุนทร
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าข้าม

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียน สบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ประวัติ พันผาสุข เป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อทำวิทยานิพนธ์ โดยกำหนดทดลองใช้เครื่องมือใน ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ส่วน รายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลนุช พงษ์วัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

ที่ อว. ๐๖๑๒.๑๔.๐๑/๙๙๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๐๒ ถนนช้างเผือก อ.เมือง
จ. เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประสิทธิ์ ภูณาคุด
ผู้อำนวยการโรงเรียนสบเปิงวิทยา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้อนุมัติให้ นางสาวโชติกา เหมืองอุ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมี รองศาสตราจารย์ประวัติ พันผาสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จึงขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ในระหว่างวันที่ ๑-๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะประสานกับท่านโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลณัฐ พลวัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

โทรสาร. ๐๕๓-๘๘๕๙๙๙

ภาคผนวก ก

เครื่องมือเพื่อการค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ครูวิชาการ และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended) เพื่อหาข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน สบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3. แบบสอบถามนี้ใช้รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาเท่านั้นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลในภาพรวม ซึ่งจะไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด แต่จะเกิดคุณค่ายิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนสบเปิงวิทยาในอนาคต และจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของท่านไว้เป็นความลับ

ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงของท่านอย่างแท้จริง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา	☐ ครูฝ่ายวิชาการ
☐ ครูปฐมวัย	☐ คณะกรรมการสถานศึกษา

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 31 ปี	☐ 31-40 ปี
☐ 41-50 ปี	☐ 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษา/ ปวช.
☐ ปวส./ อนุปริญญา	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาโท

4. อาชีพ

☐ เกษตรกรรม	☐ รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้างทั่วไป	☐ ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่าท่านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในระดับใดจากข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ลำดับ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดประสบการณ์						
1	สนับสนุนส่งเสริมสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอ					
2	สนับสนุนส่งเสริมให้วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก					
3	การมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
4	สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
5	สนับสนุนการจัดกิจกรรมวันวิชาการ					
6	สนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีบทบาทในการเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดการเรียนการสอน					
7	สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ กำหนดกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาการจัดการบริหารศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน					

แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน
สบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ลำดับ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
8	สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และร่วมแก้ปัญหาด้านการเรียนร่วมกับครูผู้สอน					
9	มีส่วนร่วมให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน					
10	ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม						
11	สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
12	จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียนให้แก่ครู					
13	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมหรือพัฒนาสนามเด็กเล่น เช่น ช่วยสร้างของเล่น ช่วยซ่อมแซมปรับปรุงของเล่น และสถานที่					
14	ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ปรับปรุงภูมิทัศน์ อาคารสถานที่					
15	เสนอแนะการใช้แหล่งเรียนรู้/การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
16	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีห้องน้ำ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมกับนักเรียน					
17	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีมุ้งลวด ป้องกันยุงและแมลง					
18	มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วางแผน และหากลยุทธ์ในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
19	มีส่วนร่วมในการบำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ ให้อยู่ในสภาพที่มั่งคั่งปลอดภัยเหมาะสม					
20	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ					

แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน
สบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ลำดับ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ด้านการติดต่อสื่อสาร						
21	การให้บริการข้อมูลข่าวสารและช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เช่น ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม					
22	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารมีความชัดเจน และเข้าใจง่าย					
23	การรับรู้ข่าวสารของโรงเรียนมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ					
24	มีการนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองจากการรับรู้ข้อมูลปรับปรุงแก้ไขและรายงานผลให้ทราบ					
25	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกรับทราบ เพื่อจะได้มีผู้เข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ได้					
26	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้ทราบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน					
27	มีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง					
28	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำวารสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่าง ๆ					
29	การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น					
30	มีการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการปฐมนิเทศ					
ด้านการตัดสินใจ						
31	มีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
32	มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดการทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					

แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน
สบเปิงวิทยา อำเภอมะแม่ง จังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ลำดับ	สภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
33	มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กีฬา กีฬา งานวิชาการ งานวันเด็ก งานประจำปี					
34	กำกับติดตามการดำเนินงานในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแผนของโรงเรียน					
35	เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วม วางแผนการบริหารด้านงบประมาณของโรงเรียน					
36	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
37	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการเรียนการสอนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
38	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการจัดสภาพแวดล้อมระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
39	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการติดต่อสื่อสารในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					
40	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการตัดสินใจระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อหาข้อเสนอแนะกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษา
ปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบียงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

1. ด้านการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการติดต่อสื่อสาร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการตัดสินใจ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษา
ปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
โดยใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่มผู้ปกครอง (Focus Group)

ตอนที่ 1 รายชื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนา

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

1. ด้านการจัดประสบการณ์

1.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญหา.....

ความต้องการ.....

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ความต้องการ.....

.....

.....

.....

1.3 การจัดกิจกรรมงานวิชาการ เช่น การเผยแพร่ผลงานของนักเรียน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ความต้องการ.....

.....

.....

.....

1.4 แหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ความต้องการ.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ความต้องการ.....

.....

.....

.....

3. ด้านการติดต่อสื่อสาร

3.1 การให้บริการข้อมูลข่าวสารและช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เช่น
ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ความต้องการ.....

.....

.....

.....

4. ด้านการตัดสินใจ

4.1 มีส่วนร่วมในการวางแผน เสนอแนะกลยุทธ์ ในการจัดการบริหารการศึกษารวมตัวของ
โรงเรียน

ปัญหา.....

.....

.....

.....

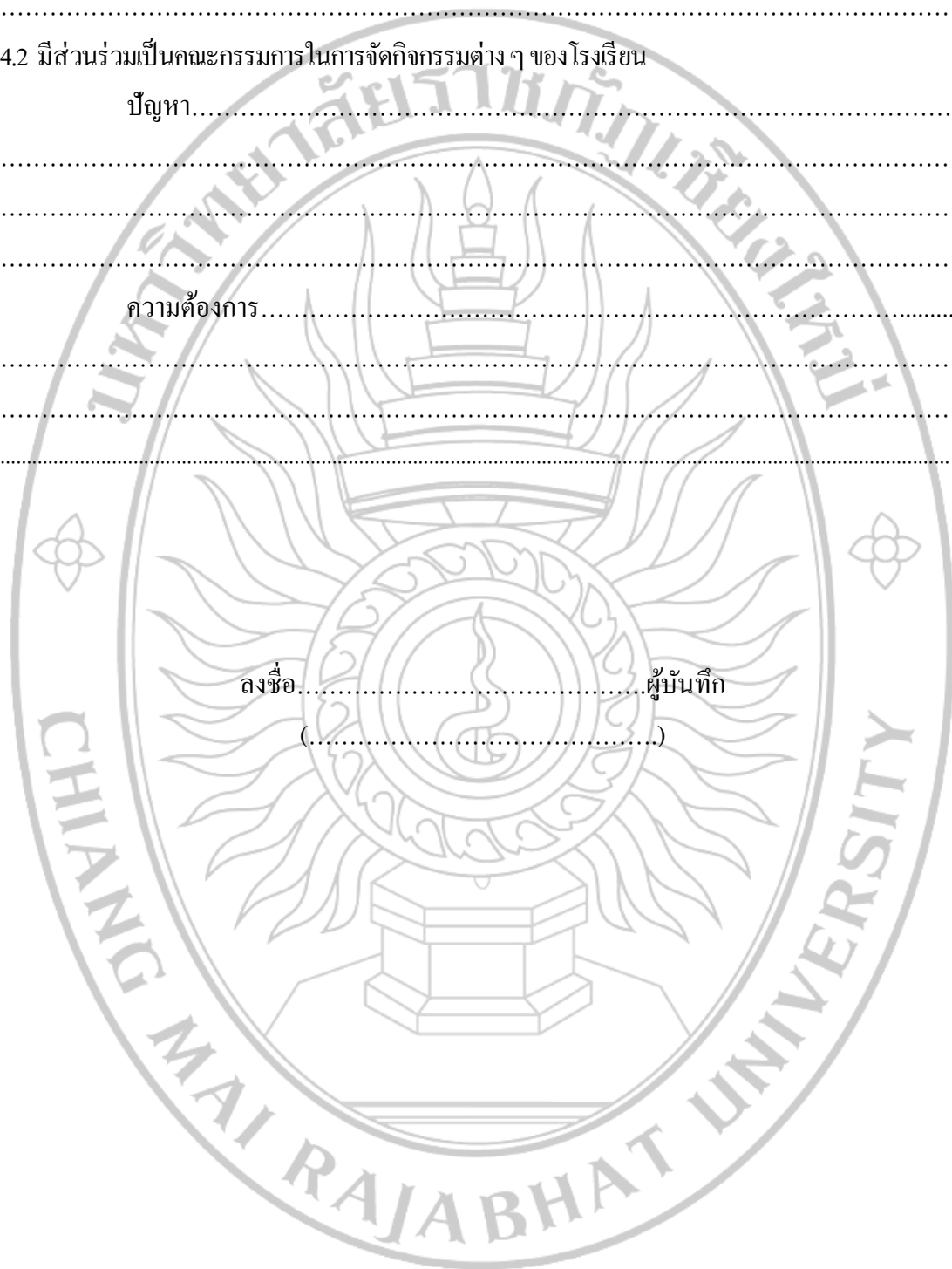
ความต้องการ.....

4.2 มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ปัญหา.....

ความต้องการ.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(.....)

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของคำถามจากแบบสอบถามเพื่อ
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบ
เปิงวิทยาอำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่

ข้อ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย
		1	2	3		
ด้านการจัดประสบการณ์						
1	สนับสนุนส่งเสริมสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเพียงพอ	1	1	1	3.00	1.00
2	สนับสนุนส่งเสริมให้วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก	1	1	1	3.00	1.00
3	การมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	3.00	1.00
4	สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	1	1	1	3.00	1.00
5	สนับสนุนการจัดกิจกรรมวันวิชาการ	1	1	1	3.00	1.00
6	สนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีบทบาทในการเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3.00	1.00
7	สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ กำหนดกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาการจัดการบริหารศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00

ข้อ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย
		1	2	3		
ด้านการจัดประสบการณ์ (ต่อ)						
9	ส่วนร่วมให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	1	1	1	3.00	1.00
10	ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม						
11	สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	3.00	1.00
12	จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ในการตกแต่งห้องเรียนให้แก่ครู	1	1	1	3.00	1.00
13	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมหรือพัฒนาศานามเด็กเล่น เช่น ช่วยสร้างของเล่น ช่วยซ่อมแซมปรับปรุงของเล่น และสถานที่	1	1	1	3.00	1.00
14	ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ปรับปรุงภูมิทัศน์อาคารสถานที่	1	1	1	3.00	1.00
15	เสนอแนะการใช้แหล่งเรียนรู้/การจัดหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	1	1	1	3.00	1.00
16	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีห้องน้ำ ห้องเรียนสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีขนาดที่เหมาะสมกับนักเรียน	1	1	1	3.00	1.00
17	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้โรงเรียนมีมุงลาด ป้องกันยุงและแมลง	1	1	1	3.00	1.00
18	มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วางแผน และหากลยุทธ์ ในการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	1	1	1	3.00	1.00
19	มีส่วนร่วมในการบำรุงดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่มั่งคั่งปลอดภัยเหมาะสม	1	1	1	3.00	1.00
20	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ	1	1	1	3.00	1.00

ข้อ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย
		1	2	3		
ด้านการติดต่อสื่อสาร						
21	การให้บริการข้อมูลข่าวสารและช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เช่น ข่าวสาร สมุดสื่อสาร สมุดรายงานการเรียน การประชุม	1	1	1	3.00	1.00
22	การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารมีความชัดเจน และเข้าใจง่าย	1	1	1	3.00	1.00
23	การรับรู้ข่าวสารของโรงเรียนมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ	1	1	1	3.00	1.00
24	มีการนำข้อเสนอแนะของผู้ปกครองจากการรับรู้ข้อมูลปรับปรุงแก้ไขและรายงานผลให้ทราบ	1	1	1	3.00	1.00
25	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้รับทราบ เพื่อจะได้มีผู้เข้ามาช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้	1	1	1	3.00	1.00
26	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกได้ทราบต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นระยะๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
27	มีการสนับสนุนในการทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	1	1	1	3.00	1.00
28	มีส่วนร่วมในการส่งเสริมหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ วารสาร แผ่นพับ เพื่อประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมต่างๆ	1	1	1	3.00	1.00
29	การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น	1	1	1	3.00	1.00
30	มีการเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นในการปฐมนิเทศ	1	1	1	3.00	1.00

ข้อ	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย
		1	2	3		
ด้านการตัดสินใจ						
31	มีส่วนร่วม ข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
32	มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดการทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
33	มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น กีฬาสี งานวิชาการ งานวันเด็ก งานประจำปี	1	1	1	3.00	1.00
34	กำกับติดตามการดำเนินงานในการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยตามแผนของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
35	เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วม วางแผนการบริหารดำเนินงานประมาณของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
36	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการบริหารการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
37	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการเรียนการสอนระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
38	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการจัดสภาพแวดล้อมระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
39	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการติดต่อสื่อสารในระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00
40	ร่วมเสนอแนะกลยุทธ์ในการจัดการด้านการตัดสินใจระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน	1	1	1	3.00	1.00

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามรายข้อในแต่ละด้าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกตอบ (Multiple Choices)

คำถาม	IOC	แปลผล
คำถาม ข้อ 1	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 2	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 3	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 4	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการตัดสินใจ

ด้านการจัดประสบการณ์

คำถาม	IOC	แปลผล
คำถาม ข้อ 1	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 2	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 3	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 4	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 5	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 6	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 7	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 8	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 9	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 10	1.00	ใช้ได้

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

คำถาม	IOC	แปลผล
คำถาม ข้อ 11	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 12	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 13	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 14	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 15	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 16	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 17	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 18	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 19	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 20	1.00	ใช้ได้

ด้านการติดต่อสื่อสาร

คำถาม	IOC	แปลผล
คำถาม ข้อ 21	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 22	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 23	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 24	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 25	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 26	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 27	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 28	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 29	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 30	1.00	ใช้ได้

ด้านการตัดสินใจ

คำถาม	IOC	แปลผล
คำถาม ข้อ 31	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 32	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 33	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 34	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 35	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 36	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 37	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 38	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 39	1.00	ใช้ได้
คำถาม ข้อ 40	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการ และมีความเหมาะสมหรือไม่ จากแบบสอบถามเพื่อค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่

โรงเรียนวัดห้วยไร่

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	12	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	12	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.966	40

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

โรงเรียนวัดท่าข้าม

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	12	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	12	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.985	40

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

โรงเรียนวัดป่าข่อยใต้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	12	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	12	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.976	40

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

รวมวิเคราะห์ทั้ง 3 โรงเรียน

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	36	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	36	100.0

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.982	40

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

ภาคผนวก ฉ

ภาพการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอมะเข่ จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

ภาพการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
เสนอกลยุทธ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
โรงเรียนสบเปิงวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

